DZIENNIK

PRAW

RZECZY-POSPOLITEY

KRAKOWSKIEY.

Z roku

1826.

Nro. 5416.

MY PREZES i Senatorowie *Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa, i Jego Okręgu.*

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, a mianowicie mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa, i Jego Okręgu, wiadomo czyniemy: iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu 14 Miesiąca Grudnia, 1825. roku, odbytem, stósownie do podaney od Senatu inicyatywy, iednomyślnie przyiętem zostało prawo, mocą którego toż Zgromadzenie Repre-

zentantów, zważywszy, iż Dom ogólnego schronienia Ubogich, pomimo gorliwego starania się o pomnożenie Jego dochodów przez Towarzystwo Dobroczynności, którego pieczy bezpośredniey iest poruczonem, nieobeydzie się ieszcze na rok następny finansowy bez pewnego z Skarbu Publicznego zasiłku, stanowi:

Iż połowa dochodów z loteryi kraiowey w summie Złp. dwanaście tysięcy do Skarbu Publicznego wpłynąć maiaca, na rok etatowy 1826/27 Towarzystwu Dobroczynności iako zasiłek czasowy na utrzymanie Domu ogólnego schronienia ubogich przeznaczony, w ciągu roku następnego Etatowego wypłaconą bydź ma.

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Postanowienie to, iako prawo od dnia pierwszego Czerwca, Tysiąc ośmset dwudziestego szóstego roku obowiązuiące uważanem i od kogo należy, ściśle dopełnionem było.

Działo się na Posiedzéniu Naszem w Krakowię dnia 27 Grudnia 1825 r.

WODZICKI.

Mieroszewski, Sek. Jen. Sen.

(M. P)

Nro. 5439.

MY PREZES
i Senatorowie
Wolnego, Niegodległego, i ściśle Neutralnego, Miasta Krakowa, i Jego Okręgu.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, a mianowicie mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa, i Jego Okregu, wiadomo czyniemy: iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu 21 Miesiąca Grudnia, 1825. roku, iednomyślnością przyięto uchwałę, mocą którey toż Zgromadzenie Reprezentantów, zważywszy tru-

dności, iakiem dotąd ulegało zebranie Dokumentów dla dopełnienia produkcyi praw rzeczowych Rządowi i Jnstytutom służących, przed Kommissyą Hipotekę reguluiącą, a to z powodu spóźnioney chwili odzyskania aktów, przez zeszłe Rządy do Archiwów Publicznych zabranych, tak w celu zabezpieczenia własności publicznych i Jnstytutowych, iak niemniey podania sposobności Stronom prywatném ocalenia praw swych, któreby w dotychczas zakreślonym terminie dla różnych zachodzacych przeszkód zaprodukować takowe nie były w stanie, stanowi:

1. Termin prekluzyiny do regulacyi Hypotek Ustawą Zgromadzenia Reprezentantów pod d. 12 Stycznia b. r. zapadłą do dnia ostatniego miesiąca Grudnia

r. b. zakreślony, przedłużonym zostaie ostatecznie do dnia ostatniego Maia 1826 roku i wszelkie produkcye od dnia 1. Października r. b. bez przypozwania Stron dotąd zrobione, iak i na przyszłość aż po termin prekluzyiny wyżey oznaczony uczynić się maiące, od formalności przypozwania Stron przepisaney artykułem 90 Ustawy o Hypotekach w dniu 17 Czerwca roku 1822 na Nadzwyczaynem Zgromadzeniu Reprezentantów zapadłey, tak z względu na znaczne koszta z tem postępowaniem połączone, iak niemniey iż opuszczenie teyże w niczem praw trzeciego nienaruszy, uwalnia.

2. Bieg półrocza, w ciągu którego wedle osnowy artykułów 17 i 18 Ustawy o Hypotekach w dniu 17 Czer-

wca r. 1822 na Nadzwyczaynem Zgromadzeniu Reprezentantów zapadłey, pozwolone iest czynione zarzutów przeciw tytułom własności, i praw rzeczowych, rachować się ma od terminu, iaki po ułożeniu wykazów hypotecznych na przedstawienie Kommissyi Hypotekę regulującey przez Senat Rządzący dla każdey Gminy naznaczonym i Dziennikiem Rządowym ogłoszonym zostanie.

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Postanowienie to, za obowiązuiące od dnia pierwszego Stycznia, Tysiąc Ośmset dwudziestego szóstego roku uważanem i od kogo należy, dopełnionem zostało; dla podania zaś do publiczney wiadomości umieścić go w Dzienniku Rządowym rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Naszem dnia 29 Grudnia 1825 roku.

WODZICKI.

Mieroszewski, Sek. Jen. Sen.

(M. P)

Dzień ogłoszenia iest 15 Stycznia 1826.

Nro. 76.

MY PREZES
i Senatorowie
Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa, i Jego Okręgu.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, a mianowicie mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa, i Jego Okręgu, wiadomo czyniemy: iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu 5 Miesiąca Stycznia, 1826 roku odbytem, stósownie do podaney od Senatu inicyatywy, iednomyślnie przyiętem zostało prawo mocą którego też Zgromadzenie Repre-

zentantów, zważywszy, iż dochody Szpitala Sióstr Miłosierdzia pod tytułem S. Łazarza na Przedmieściu Wesoła przy Mieście Krakowie sytuowanego, z powodu nieregularnego wpływu procentów od kapitałów funduszowych, zaledwie wystarczaiąc na opędzenie bieżących i zwyczaynych potrzeb, tem mniey na nadzwyczayne obróconemi bydź mogą, a z drugiey strony odbudowanie Folwarku na wsi Prądniku Czerwonym do tegóż Instytutu należącego, który w roku 1824 pożarem ognia wraz z Inwentarzami spłonął, w celu ocalenia dochodów z tey realności na przyszłość, stało się nieodzownie potrzebnem, postanowiliśmy i stanowiemy:

Iż Summa Złp. 3000 tytułem for-

szusu z funduszu kompetencyi, przez Szpital S. Łazarza z Skarbu Publicznego pobieraney, z strony Rządzącego Senatu na odbudowanie zgorzałego w roku 1824 Folwarku Szpitalnego w Prądniku Czerwonym, niemniey kupno Inwentarza wypłacona, ma bydź z ogólnego Kraiowego dochodu zastąpiona.

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Postanowienie to, iako prawo od dnia 15 Stycznia, Tysiącznego ośmsetnego dwudziestego szóstego roku obowiezuiące uważanem i od kogo należy, dopełnionem było.

Działo się na Posiedzeniu Naszem w Krakowie dnia 9 Stycznia 1826 r.

WODZICKI.

Mieroszewski, Sek. Jen. Sen.

(M.P)

[illegible]

MY PREZES

i Senatorowie

Wolnego, niepodległego, i ściśle neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec, i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, a mianowicie: Mieszkańcom W. M. Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy; iż na posiedzeniu Zgromadzenia

Reprezentantów w dniu trzecim Stycznia Tysiąc ośmset dwudziestego szóstego roku odbytem, stósownie do podaney od Senatu Inicyatywy, iednomyślnie uchwalonem zostało Prawo, mocą którego toż Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy, iż tak Kompetencye w kwocie *Złpol.* 121 gr. 12 na wynagrodzenie Ludzi dzwoniących w Dzwon przez ZYGMUNTA Igo Króla Polskiego sprawiony i utrzymanie Lampy palącey się przed Krucyfixem w Kościele Katedralnym Krakowskim, iako też czynsz z Młyna Bularni przez dawnieyszych Beneficyatów posiadaczów Wsi Węgrzce mocą aktu inkorporacyi z roku 1778 Kap: Kat: Krak: opłacany; niemnisy i Wikle w Wsi Wyciążach, będące własnością Kapituły Katedralney Krakowskiey, dziś na obronę brzegów

obracane, iako nienależace do funduszów szczególnych Prebend; lecz do massy kapitulney, wcieleniu do ogólnego funduszu Instytutów publicznych przy inkameracyi Wsiów: Węgrzce i Wyciąże nieuległy; iak niemniey wziąwszy na uwagę Dekret N. Króla Jmci Saskiego Xięcia Warszawskiego, z dnia 2 Listopada r. 1810 który nieinkamerowane za Epoki Rządu Cesarsko-Austryackiego duchowne fundusze przy służących Im z mocy pierwiastkowego zapisu prawach i przeznaczeniu zostawił, stanowi, co następuie:

ARTYKUŁ Iwszy.

Tytułem Kompetencyi na wynagrodzenie Ludzi dzwoniących w Dzwon

przez ZYGMUNTA Igo Króla Polskiego sprawiony i utrzymanie Lampy przed Krucyfixem w Kościele Kat: Krakowskim palącey się, kwota Złp. 121 gr. 12 wyraźnie Złp. sto dwadzieścia ieden gr. dwanaście; tudzież tytułem czynszu z Młyna Bularni w Wsi Narodowey Węgrzce znayduiącego się, pod warónkami iednak na korzyść posiadaczów tey Wsi w Akcie inkorporacyi na wstępie do niniey szey Ustawy powołaney wymienionemi, które niezmieniaiąc w niczem stosónków z kontraktu pomiędzy Skarbem publicznym iako Właścicielem Wsi Węgrzce, a wieczystym dzierżawcą Młyna Bularni zawartego wypływaiących na rzecz Skarbu publicznego przelewaią się, kwota Złp. 140 wyra-

źnie Złp. sto czterdzieści; a nakoniec tytułem wynagrodzenia za Wikle w Wsi Narodowey Wyciąże będące, a na obronę brzegów obracane, kwota *Złp.* 96 gr. 20 wyraźnie *Złp.* dziewięćdziesiąt sześć, gr. dwadzieścia, zastósowana do intraty z tego zródła do podatku ofiary zaprzysiężoney, corocznie począwszy od dnia pierwszego Czerwca Tysiąc ośmset dwudziestego szóstego roku Kapitule Katedralney Krakowskiey z Skarbu publicznego wypłacanemi bydź maią.

ARTYKUŁ IIgi.

Kapituła Katedralna Krakowska od wszystkich trzech w Artykule poprzednim wymienionych źródeł dochodu, stósowny podatek ofiary opłacać ma.

ARTYKUŁ IIIci.

Gdy przyznane mocą ninieyszey Ustawy Kapitule Katedralney Krakowskiey tak wynagrodzenia, iak czynsze reguluią się dopiero na przyszłość, i Taż niebędzie miała prawa domagania się wypłaty zaległości; przeto równie i podatki od źródła tego dochodów po dzień pierwszy Czerwca roku Tysiąc ośmset dwudziestego szóstego przypadaiące, umorzonemi zostaią.

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby postanowienie to, iako Prawo, od dnia pierwszego Czerwca, Tysiąc ośmset dwudziestego szóstego roku, obowięzuiące, uważanem, i od kogo należy, ściśle dopełnionem było.

Działo się na Posiedzeniu Naszem w Krakowie dnia dziewiątego Stycznia Tysiąc ośmset dwudziestego szóstego r.

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr: Jen: Sen:

(L. S.)

Dzień ogłoszenia iest 1wszy Czerwca 1826 r.

ARTYKUŁ IIIci.

Gdy przyznane mocą ninieyszey Ustawy Kapitule Katedralney Krakowskiey tak wynagrodzenia, iak czynsze reguluią się dopiero na przyszłość, i Taż niebędzie miała prawa domagania się wypłaty zaległości; przeto równie i podatki od źródła tego dochodów po dzień pierwszy Czerwca roku Tysiąc ośmset dwudziestego szóstego przypadaiące, umorzonemi zostaią.

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby postanowienie to, iako Prawo, od dnia pierwszego Czerwca, Tysiąc ośmset dwudziestego szóstego roku, obowięzuiace, uważanem, i od kogo należy, ściśle dopełnionem było.

Działo się na Posiedzeniu Naszem w Krakowie dnia dziewiątego Stycznia Tysiąc ośmset dwudziestego szóstego r.

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr: Jen: Sen:

(L. S.)

Dzień ogłoszenia iest 1wszy Czerwca 1826 r.

MY PREZES
i Senatorowie
Wolnego, niepodległego, i ściśle neutralnego, Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy Obraz Stanu Skarbu Publicznego W. M. Krakowa i Jego Okręgu iest przedmiotem każdego Mieszkańca kraiu tuteyszego nader interessuiącym; postanowiliśmy przeto rozkazać, ażeby Budget Przychodów i Rozchodów Ogólno-Kraiowych na rok 1826/27 zbiorowo według przepisów Statutu Urządzaiącego Zgromadzenia Polityczne, a mianowicie: Art: 151 tegóż Statutu ułożony, i przez Zgromadzenie Reprezentantów w dniu 9 Stycznia r. b. przyjęty, drukiem ogłoszony i w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych umieszczonym został.

Działo się na Posiedzeniu Naszem w Krakowie dnia 14 Lutego 1826 r.

WODZICKI.

Mieroszewski Sekr: Jen: Sen:

(L. S.)

Budget na rok 182$^{6}_{7}$.

Co do przychodów.

Numer porządkowy	Wyszczególnienie przychodów.	Przychód na r. 1826/7 przez Zgromadzenie Prawodawcze przyięty.	
	TYTUŁ I. *Podatki stałe.*	Złpolsk:	gr.
1	Podatek Dymowy	163,806	6.
2	„ Offiary 40 gr Złp. 584	48,710	12
3	Offiary 24 grosza.	73,425	26
4	Offiary 20 grosza.	1,796	8
5	Offiary 10 grosza.	3,276	16
6	Podatek Łanowy.	121	8
	Summa Tytułu I	291,136	16
	TYTUŁ IIgi. *Dochody niestałe.*		
7	Podatek Czopowego Skarbowego od		

Numer porządkowy		złpolsk:	gr.
	Trunków, iako to Wódek, Okowity, Szumówki, Miodu, Wiśniaku, Malinaku, Dereniaku, Licu -	66 718	4.
8	Podatek Osobisto-Klassyczno Przemysłowy -	75 671	
9	Dochód z Poczty	8,446	5.
10	„ z Stępla	40,079	23.
11	„ z Soli według Kontraktu do dnia 31 Maia 1832 roku -	195,000	
12	Dodatek na Soli do 31 Maia 1832 r.	90,000	
13	Dochód z opłaty rocznej od Konsensów na sprzedaż Tytoniu, Tabaki, i Kart -	9,483	
14	Opłata od Szynków -	41,524	21

Numer porządkowy		Złpolsk:	gr
15	Opłata odFiakrów	663	
16	„ Redut od P. Kluszewskiego	200	
17	Z tax i kar Policyinych, tudzież od pozwolenia Muzyk i Widowisk .	2,981	10.
18	Dochód z robót aresztanckich	4,608	15.
19	Ołata kuracyina od wchodzących i wychodzących Osób z Szpitala Wenerycznych i Domu Obłąkanych	958	12.
20	Czynsz dzierżawny z domów Narodowych - -	2,816	16.
21	Czynsz dzierżawny z domów Akademickich -	766	15
22	Dochód z Loteryi		

Numer porządkowy		Złpolsk:	gr.
	ryi według Kontraktu do ostatniego Września 1828	24,000	
	Summa Tytułu 2,	556,917	1.
	TYTUŁ IIIci. *Intraty z dóbr Narodowych.*		
23	Dochód z Dóbr Narodowych w dzierżawie doczesney i dziedziczney	276,199	9.
24	Z Młynów Krakowskich do ostatniego Maia 1827	22,000	
25	Z Gruntu Latarnia i Domu przy tymże - -	400	
26	Z Browaru Kró-		

Numer porządkowy		Zł. polsk:	gr.
	lewskiego nad Wisłą i Szynku na Zamku do 31 Maia 1826 r. •	4,117	
27	Z Dziesięcin	11,061	14.
28	Z Lasów narodow:	16,747	5.
29	Z Kopalń i Hut Narodowych approximative z powodu budować się maiącey nowey Cynkowni -	125,000	
	Summa Tytułu 3	455,524	28.
	TYTUŁ IVty. *Prowizye i czynsze reemcyonalne.*		
30	Prowizye od Kapitałów Narodo-		

Numer porządkowy		Złpolsk:	gr.
	rodowych na Dobrach lokowanych	11,459	8
31	Prowizye od Kapitałów tytułem wkupnego z dóbr Narodowych w dzierżawę dziedziczną wypuszczonych zebranych	18,396	18
32	Prowizye od Kapitałów z sprzedaży Domow Narodowych -	3 582	5
33	Czynsze Emphiteutyczne i Reemptyonalne na dobrach i Realnościach hypotekowane - -	4,141	6
34	Czynsz ziemny Inwentaryczny od Starozakonnych w Kazimierzu -	8,600	

Porządkowy Numer		Złpolsk:	gr.
42	Dochód z kramów iarmarcznych i innych drobnych Realności mieyskich	19,925	21
43	Opłata targowego od Przekupek	9,872	16
44	Dochód z Wagi Mieyskiey -	908	16
45	Dochód od przysięgania i cechowania Miar i Wag	195	7
46	Opłata od Konsensów na rzemiosła i wyrobki raz ieden opłacaiących się, i Taxy od prawa Mieyskiego -	1,025	
47	Opłata pokładnego na Cmentarzu głównym -	566	8
48	Dodatek do docho-		

Numer porządkowy		Złpolsk:	gr.
	du Kamelaryinego od Sta ozakonnych	6.536	
	Summa Tytułu 5	166,225	19
	TYTUŁ VI. *Extraordynarya.*		
49	Dochód z exekutnego - -	26	15
50	Dochód z rzeźnicy główney -	20,961	25
51	Z funduszu Rogatkowo-Mostowo-Ladowego zwrót 1/3 części pensyi Inspektora Przychodów i Budownictwa, tudzież Kancellaryi pierw-		

Numer porządkowy		Złp. lsk:	gr.
	szego, a 1/10 części pensy Urzędników Kassy Główney - -	4,320	
52	Wpływ za Dzienniki Rządowe i Druki - -	2,241	28
53	Wpływ z dochodów nieprzewidzianych approximative - -	279	15
	Summa Tytułu 6.	27,819	23

TYTUŁ VII.

Zapełnienie niedoboru w podatku Dymowym i Osobistym z powodu allewiacyi w tychże podatkach na

Numer porządkowy		Złpolsk:	gr.
	mocy Uchwały Seymowey z d. 3ogo Grudnia 1823 z funduszu solnego.		
54	Na zapełnienie niedoboru w podatku Dymowym -	39,059	
55	Na zapełnienie niedoboru w podatku Osobistym -	12,213	
	Summa Tytułu 7.	51,272	
	Summa ogólna przychodów	1,592,462	26

Budget Rozchodów

na rok etatowy 182$\frac{6}{7}$.

Numer porządkowy		Złpolsk:	gr.
1	Pensye Senatu i Emerytury -	272.077	
2	Potrzeby Kancellaryi i opał Senatu	17,976	6
3	Koszta Kancellaryine 28 Wóytów	39,200	
4	Sądownictwo	143 400	
5	Uniwersytet -	418 3?8	15
6	Koszta opału dl Uniwersytetu	6 936	
7	Milicya i Żandarmerya - .	160,455	9
8	Kompetencye	33,226	11
9	Instytuta Dobrocz:	74.525	
10	Więzienia kryminalne i Policyine	39 670	25
11	Budowle Narodowe - -	104,600	

Nummer porządkowy		Złpolsk:	gr.
12	Czyszczenie i oświecenie Miasta Lampami -	24,054	2
13	Ogólne potrzeby kraiowe -	113,953	11
14	Administracya dochodów niestałych	35,046	16
15	Extraordynarya	17,293	21
16	Ulga w podatkach i koszt utrzymywania Kommissyi wyrobków -	90,740	
	Summa ogólna Rozchodów	1,592,362	26

wyraźnie Milion pięćkroć dziewięćdziesiat dwa tysiące trzysta sześćdziesiąt dwa Złotych polskich, groszy dwadzieścia sześć. Zgodno z Aktami

Mieroszewski Sekr: Jen: Sen:

(L. S.)

MY PREZES

i SENATOROWIE

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego, Miasta Krakowa, i Jego Okręgu.

Gdy po wprowadzeniu w wykonanie Statutu względem zamiany Dziesięcin wytycznych na Osep, w dniu 31 Maia r. 1816 przez Kommissyą Organizacyiną od Trzech Dworów ustanowioną wydanego, niektóre zasady, w tymże Statucie wytknięte, okazały się bydź trudnemi do zastósowania, a mianowicie: co do wyrachowania Ziarn z grontów nieurodzaynych, i zbyt wysokie-

go produktów ocenienia wynikłego z nadzwyczaynych okoliczności, iakie na podniesienie Ziemiopłodów w czasie poprzednich lat 20 wpływały: po przedstawieniu okoliczności tych Trzem Nayjaśnieyszym Protegującym Dworom, które sobie czynienie ważnieyszych zmian w tym Statucie zastrzegły, i w moc oznaymieney Nam w tey mierze Ich naywyższey woli, postanowiliśmy i stanowiemy, co następuie:

ARTYKUŁ I.

Grónta podłe, z których wedle przepisów Statutu Dziesięcinnego, w Tyt. 2 Art: 6 pod lit: *c.* zawartych, produkt do Dziesięciny niemógł bydź niżey wzięty m, iak Ziarn trzy, ulegać maią równie iak i grónta dobre klassyfikacyi i oszacowaniu produktu w ziarnie, iaki w miarę gatonku swego wydawać mogą.

ARTYKUŁ 2.

W wypadkach przewidzianych Art: 6 Statutu Dziesięcinnego, a mianowicie: gdyby Reiestra Ekonomiczne z ciągu nieprzerwanego lat szesciu niebyły złożonemi, i Strony interessowane niechciały poprzestać na klassyfikacyi gróntu i oszacowaniu produktu w ziarnie przez znawcę Ekonomicznego od Rządu ustanowionego i przysięgłego dokonanym; natedy Kommissarze wedle Art: 15 Statutu Dziesięcinnego z obydwóch Stron w liczbie równey wybrani do sporządzania Aktu zamiany Dziesięciny, zawiesiwszy swą czynność, zamienią się w Sąd polubowny, i po wykonaniu przed Sędzią Pokoiu Okręgu tego, w którym zamiana odbywa się, przysięgi na wierne i sumienne dopełnienie Urzędowania, udadzą się na miey-

sce, i po dokładnem i naoczném natury gróntu rozpoznaniu, iednomyślnie lub większością głosów, względem klassy onegóż i oszacowania produktu w Ziarnie, niespuszczaiąc z uwagi zasad w Instrukcyi dla *Znawcy* Ekonomicznego przepisaney zakreślonych, ostatecznie orzekną. Wyrok Sądu Polubownego wręczonym będzie następnie Sędziemu Pokoiu Kommissyi przewodniczącemu, i służyć ma w akcie zamiany za podstawę dalszego postępowenia.

ARTYKUŁ 3.

W przypadku równości zdań, Sędziowie Polubowni zawiesiwszy wydanie Wyroku, przybrać sobie będą mogli ieszcze iednego Sędziego, iako Superarbitra; gdyby zaś w wyborze tym nie było iednomyślności, oświadczą to w Protokóle, który wręczą Sędziemu

w Kommissyi Prezyduiącemu. Sędzia Pokoiu powoła z urzędu na Super-Arbitra iednego z Obywateli Ziemian stale w każdym Okręgu Sądu Pokoiu do tego od Senatu mianowanych i przysięgą zobowiązanych, i Tego, równie iak i Sędziów Polubnych wezwie do zebrania się w mieyscu na termin wskazany w celu rozstrzygnienia sporu; podobneż wręczenie Protokółu, wyznaczenie terminu, wezwanie Sędziów Polubownych i Super-Arbitra od Stron wybranego, przez Sędziego Pokoiu ma mieć mieysce, i w tym wypadku, gdy się Sędziowie Polubowni, w razie równości zdań iednomyślnie na wybór Super-Arbitra ugodzą.

ARTYKUŁ 4.

Super-Arbiter przysięgły, od Senatu Rządzącego mianowany, lub przez

Strony wybrany, a w razie tym do wykonania przysięgi przed Sędzią Pokoiu mieysca, gdzie Akt zamiany Dziesięciny odbywa się, na rzetelne i bezstronne dopełnienie urzędowania swego, obowiązany, w oznaczonym terminie uda się na mieysce poddane Dziesięcinie, i wspólnie z Sędziami Polubownemi naocznie grónta obeyrzy i rozpozna, a dopiero po wzaiemnem naradzeniu się z będącemi różnego zdania Sędziami Polubownemi do wydania wyroku ostatecznego wspólnie z Niemi przystąpi.

ARTYKUŁ 5.

Gdyby się Sędzia Super-Arbiter, lub który z Arbitrów na terminie przez Sędziego sobie wskazanym niestawił, i dostatecznie powodów swego niestawiennictwa nieusprawiedliwił, ulegnie karze pienięzney od Złp. 30 do 100 na fundusz

Ubogich Parafii tey, w którey leży grônt Dziesięcinie uległy, przez Sędziego Pokoiu w ostatniey Instancyi wymierzyć się maiącey, i termin drugi przez Sędziego Pokoiu wyznaczonym zostanie.

ARTYKUŁ 6.

Niebędzie wolno Sędziom Polubownym i Super-Arbitrom odstępować od swych obowiązków, ieżeli czynności Ich są rozpoczęte.

ARTYKUŁ 7.

Ponieważ wedle niniejszego Urządzenia działanie Osób przez Strony do zrobienia Aktu zamiany Dziesięciny na Osep wedle Przepisów Art: 15 Statutu Dziesięcinnego powołanych, nabrało większey rozciągłości, i wyrokowanie względem gatónku i plonu gruntów, wymaga posiadania wiadomości Ekonomi-

cznych; Strony przeto w dobieraniu Osób na Arbitrów mieć będą uwagę na to, aby takowe posiadały rzeczywiście potrzebne do tego przynaymniey praktyczne usposobienie.

ARTYKUŁ 8.

Gdyby Strona do oddawania Dziesięciny wytyczney obowiązana, złożyła oryginalne Reiestra Ekonomiczne, w nieprzerwanym obiegu lat 6 utrzymowane, i takowe dostatecznie wysiewy, zbiory i omłót z gróntów Dziesięcinie uległych okazywały, niemniey gdyby rzetelność tych Reiestrów sama przez się, lub przez Officyalistę Ekonomicznego, który takowe własnoręcznie zapisywał zaprzysiądz offiarowała się; natedy takowe Reiestra, po stosownem na rzetelność onych przed mieyscowym Sędzią Pokoiu zaprzysiężeniu, a mianowicie; co do Officyali-

sty na rotę "iż są oryginalnemi i rze„telnie przez Niego zapisywanemi, tu„dzież że późniey w niczem zmienione„mi i poprawionemi niezostały „ — a co do Właściciela na rotę "że są oryginal„nemi, że nic w nich nierzetelnego za„pisywać, ani sam przez się, ani przez „podstawione osoby niekazał, ani nako„niec wiadomo mu iest, aby co nierze„telnego w nich mieściło się. „ Za dowód ostateczny przez Kommissyą przyiętemi i z nich akt zamiany ułożonym bydź ma.

ARTYKUŁ 9.

W Dobrach Narodowych, Mieyskich i Duchownych, urządzeniu przez Kommissyą Włościańską uległych, gdzie stósownie do przepisu Art: 13 i 14 Statutu Dziesięcinnego uskutecznienie zamiany Dziesięciny wytyczney na Osep Kom-

missyi Włościańskiey bądź wyłącznie, bądź wspólnie z Kommissarzami Ducho. wnemi poruczonem iest, zasady do klassyfikacyi gróntu oznaczenia wysiewu; i oszacowania ilości produktu w ziarnie, dla wyrachowania Kanonu wieczystey Dzierżawy przez tęż Kommissyą przyięte, również, iż przy zamianie Dziesięciny wytyczney na Osep w tychże Dobrach za podstawę służyć maią.

ARTYKUŁ 10.

Gdy często zmieniaiąca się cena produktów niemniey wielka różnica zachodząca, pomiędzy średnią ceną, wziętą z obiegu lat 20stu, a ceną dzisieyszą niedozwala przyiąć stałey ceny do oszacowania Osepów bez uciążenia iedney lub drugiey strony; szacowanie zaś tychże corocznie podług cen średnich targowych każdego roku równie połączone

iest z niedogodnościami; bowiem oprócz pomnożenia czynności Rządowych zmienianie corocznie rozkładów szczególniey w Gromadach Włościańskich wiodłoby za sobą niezawodnie opóźnienie w uiszczeniu się Właścicielom Dziesięciny; przeto godząc wzaiemny interes, stanowiemy; iż odtąd wszelkie Akta zamiany Dziesięciny na sam tylko Osep wieczysty w Życie i Jęczmieniu stosownie do Zasad Statutu Dziesięcinnego obrachowany, czynionemi bydź maią i takowy w naturze Zbożem, nie zaś pieniądzmi ma bydź oddawany. Aby zaś z drugiey strony usunąć wszelką okszyą do sporów, iakie z powodu gatónku ziarna i miary zachodzićby mogły, rozporządzamy; aby ziarno na Osep oddać się maiące było wprzód czysto na Młynku odchędożonem i odłączonem od wszelkich Posladów, tudzież było odbieraią-

cemu Dziesięcinę odmierzonem miarą kraiową stęplem Rządowym opatrzoną. Spory zaś, iakieby z powodu czystości ziarna lub dobroci miary pomiędzy oddaiącym, a odbieraiącym Osep wyniknąć mogły, każdy Wóyt Gminny ostatecznie rozstrzygnąć będzie mocen.

ARTYKUŁ 11.

Termin oddawania Dziesięciny w Osepie podług powyższych zasad ustanowioney na dzień 1 Listopada każdego roku naznaczamy, w którym to dniu całkowicie zaspokoioną bydź ma. Co zaś dotycze Dziesięcin podług dotychczasowych zasad Statutu Dziesięcinnego zamienionych, takowe w ratach i terminach Art: 11 Statutu Dziesięcinnego wytkniętych płaconemi bydź maią.

ARTYKUŁ 12.

Tam, gdzie podług Erekcyi właściciel gróntu Dziesięcinie wytyczney uległego obowiązanym był dotąd takową w naturze Beneficyatowi odstawiać, winien iest również i na przyszłość po dopełnieniu zamiany, Osep własną mocą na mieysce Erekcyą wskazane odwozić.

ARTYKUŁ 13.

Nietamuie się woli Stronom wchodzenia w czasowe układy, o opłacanie Osepów dziesięcinnych podług pewney nieodmienney pomiędzy stronami umówioney ceny, z zachowaniem iednak przepisów i formalności w ustawie Seymowey z dnia 8 Stycznia roku 1821 w w Tyt: 3 dla Instytutów, Gmin i Korporacyi przepisanych.

ARTYKUŁ 14.

Wszelkie Akta zamiany Dziesięciny na Osep maią bydź odtąd w 4ch oryginałach sporządzanemi; z których ieden złożonym zostanie w Aktach Senatu, drugi w Aktach Konsystorskich, a resztuiące dwa Strony interessowane zatrzymaią.

ARTYKUŁ 15.

Akta zamiany Dziesięcin, które sporządzonemi będąc dotąd podług form Statutem Dziesięcinnym przepisanych, Sankcyą właściwych Władz uzyskały, w mocy swey utrzymuią się; te zaś, które dotąd sankcyonowanemi nie są, maią bydź podług wskazanych w ninieyszém Urządzeniu odmian na nowo zrobionemi i pod Sankcyą właściwych Władz dla otrzymania wieczney ważneności przedstawionemi.

ARTYKUŁ 16.

Ponieważ dotychczasowa Instrukcya przez Nas znawcy Ekonomicznemu me-

cą Uchwały w dniu 31m Lipca 1816 r. Nr. 2793 D. G. zapadłey udzielona, i zasady postępowania przy Klassyfikacyi grontów, oznaczaniu wysiewów i oszacowaniu ilości produktów z grontów dziesiecinie uległych, przypisuiąca, z powodu poczynionych niektórych zmian w Statucie Dziesięcinnym przez ninieysze urządzenie wymaga nieiakiegoś sprostowania, aby celowi swemu odpowiedziała: przeto takowa uchyla się; a inna w mieysce teyże wydaną i Dziennikiem Rządowym niezwłocznie ogłoszoną zostanie.

ARTYKUŁ 17.

Wszelkie Przepisy w Statucie dziesiecinnym przez Kommissyą Organizacyiną wydanym, umieszczone, o ile ninieyszemu Urządzeniu nie sprzeciwiaią się, w mocy swey i ścisłem wykonaniu utrzymuiemy.

ARTYKUŁ 18.

Gdy przez ninieysze urządzenie zamiany Dziesięcin wytycznych na Osep wieczysty usunięte zostały zawady, które Nas skłoniły, iż Rozporządzeniem

swem z dnia 3 Lipca r. 1819 do Liczby 1414 wydanem i w Nr. 44 Dzien: Rządz ogłoszonem oznaymiliśmy wstrzymanie Sankcyi układów o zamianę Dziesięciny zawieranych; przeto takowe Rozporządzenie ninieyszym za uchylone deklaruiemy.

ARTYKUŁ 19.

W razie gdyby przez Akt zamiany Dziesięciny wytyczney na Osep wieczysty, Właściciel Dziesięciny dochód z tego zródła, miał o tyle zmnieyszonym, iżby tenże zaprzysiężoney intracie do podatku offiary niewyrównywał; na tedy za udowodnieniem tego zmnieyszenia, będzie mógł żądać stósownego podatku offiary zniženia Do wyrachowania zaś podatku od zamienioney dziesięciny w wypadku powyższym, mą bydź wziętym za zasacę osep Dziesięciny w Zycie i Jęczmieniu aktem zamiany na wieczne czasy oznaczony, i cena tych dwóch produktów taka, iaka w Lustracyach dochodów dla wymierzenia podatku offiary w r. 1789 odbytych przyięta była.

Działo się na posiedzeniu Naszem w Krakowie dnia 28 Kwietnia 1826.

WODZICKI.

(L. S.)

Mieroszewski Sek: Jen: Sen:

MY PREZES

i SENATOROWIE

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego, Miasta Krakowa, i Jego Okręgu.

Maiąc sobie przedstawioną od Sądu Appellacyinego potrzebę odświeżenia przepisów względem opłat, Dekretami Króla Jmci Saskiego W. X. Warszawskiego, mianowicie dla Urzędników Stanu Cywilnego w d. 23 Lutego, dla Pisarzów Aktowych czyli Notaryuszów w dniu 14 Marca, i dla Konserwatorów Hipotek w d. 19 Wrześ: 1809 r. zapadłemi, wyznaczonych; chcąc nadto ponowić taxy opłat

iakie Pisarze Sądowi na mocy Dekretu z dnia 6 Marca 1811 r. Komornicy i Woźni przy Sądach na mocy Dekretów z dnia 14 Marca 1809 r. i 14 Paździeri ika 1811, nakoniec Biegli, Swiadkowie i Strony na mocy Dekretu z dnia 6 Marca 1811 roku, za dopełnione przez siebie czynności, pobierać maią prawo, zważywszy, że okoliczności mieyscowe i obecny porządek Sądownictwa niektórych odmian a nawet i nowych przepisów w tey mierze wymagaią; na przełożenie Sądu Appellacyinego postanowiliśmy i stanowiemy, co następuie:

ROZDZIAŁ Iwszy.

Przepisy i taxa opłat dla Urzędników Stanu Cywilnego.

ARTYKUŁ I.

Urzędnikami Stanu Cywilnego be-

dą Duchowni obowiązki Parafialne pełniący.

ARTYKUŁ 2.

Duchowni odbywać maią naprzód Akt Cywilny, potem obrządek Religiyny do tego Aktu przywiązany.

ARTYKUŁ 3.

Za pełnienie Aktów Cywilnych pobierać będą opłaty, iakie *Tabella w Art: 5* ninieyszego Rozporządzenia umieszczona wskazuie. Co się dotycze opłat za uskuteczniane obrządki Religiyne, w poborze tych stósować się winni do Rozporządzenia Kommissyi Organizacyiney w dniu 10 Czerwca 1816 r. zapadłego.

ARTYKUŁ 4.

Względem opłacania tax od zapisy-

wania Aktów Stanu Cywilnego, stanowią się trzy Klassy opłacaiących:

Klassa pierwsza.

Do tey należą Właściciele, Zastawnicy, Dzierżawcy wieczyści i czasowi, i inni iakimkolwiek tytułem posiadaiący Dobra całkowite; wsie wszelkiey natury, Właściciele i Lokatorowie całych Kamienic w Mieście Krakowie, Osoby Duchowne wszelkiego wyznania, Urzędnicy Cywilni wszelkiego stopnia i Officerowie Milicyini, ieżeli 3,000 *Zł*pol: pensyi z Skarbu pobieraią, Doktorzy, Aptekarze, Chirurgo-Medykowie, Kupcy, Handlarze, Kapitaliści, Bankierowie, Agenci, Negocyanci, Wexlarze, Artyści, Entreprenerowie Fabryk i Rękodzielni, Oberżyści i Piwowarowie.

Klassa druga.

Posiadaiący Wóytowstwa, Sołectwa Dworki i Grónta mieyskie, Realności wieczysto-Dzierżawne 10 Morgów Chełmińskich wynoszące, Młynarze i Okupnicy Młynów, Papierni, Hamerni, Tartaków, Urzędnicy Kraiowi, Officerowie Militcyini niżey 3,000 Złp. pensyi pobieraiący, Officyaliści prywatni, Maystrowie Rzemiosł, Przekupniarze, Kramarze, Garkuchniarze, Szynkarze, Karczmarze mieyscy i Kupiecka Czeladź.

Klassa trzecia.

Wszyscy powyższemi Klassami nie obięci, a świadectwem ubóstwa nieusprawiedliwiaiący się od opłaty, należą do trzeciey Klassy.

ARTYKUŁ 5.

Opłacono będzie Urzędnikom Stanu Cywilnego podług ninieyszey tabelli

	Klas: 1.		Klas: 2.		Klas: 3.	
	Zł:	gr.	Zł:	gr.	Zł:	gr.
Od aktu urodzenia Dziecięcia	2		1.			20.
Od aktu uznania Dziecięcia nieprawego	6.		3.		1	
Od aktu każdey Zapowiedzi Małżeńskiey	1.			20.		10.
Od aktu Małżeństwa	3.		2.		1.	
Od aktu Śmierci	2.		1.			12.
Od aktu przysposobienia	18.		12.		3.	

ARTYKUŁ 6.

Otrzymuiący na swe żądanie Extrakt iakiego bądź Aktu zapłaci Urzędnikowi Stanu Cywilnego tyle, ile od samego Aktu iest ustanowionem.

ARTYKUŁ 7.

Żądaiący, aby Akt Stanu Cywilnego w iego pomieszkaniu był spisany, opłacić ma Urzędnikowi Stanu Cywilnego podwoioną należytość.

ARTYKUŁ 8.

Jeżeli Urzędnik Stanu Cywilnego dla zapisania Aktu będzie musiał wyiechać z mieysca mieszkania swoiego do inney Wsi, natenczas żądaiący zapisania Aktu w swoiem domu, posłać ma po Urzędnika wózek parokonny, a nadto zapłacić mu za fatygę Złotych dwa. Gdyby zaś Urzędnik nie maiąc na żądanie dostawionego powozu, swym kosztem ziechał; natenczas za podróż Złotych cztery, i równie za fatygę Złotych dwa odbierze.

ARTYKUŁ 9.

Do Extraktu Aktu urodzenia, śmierci i zapowiedzi ma bydź użyty papier stęplowy ceny groszy dziesięciu. Zaś do Extraktu Aktu uznania Dziecięcia nieprawego, Aktu Małżeństwa i przysposobienia, papier stęplowy ceny groszy pietnastu.

ARTYKUŁ 10.

Urzednicy Stanu Cywilnego do ogłaszania rozwodów Cywilnych, do zapowiadania Osób Cywilnie tylko rozwiedzionych, i do dawania takimże Osobom ślubów Cywilnych, będą mianowanemi od Rządu z pomiedzy Osób świeckich Za Akta Zapowiedzi i za Akt Małżeństwa służy Im prawo pobierania takichże samych opłat, iakie Urzędnicy Stanu Cywilnego Duchowni z mocy Art:

5 pobierać będą. Zaś za Akt Rozwodu Osoby w pierwszey Klassie będą Im płacić po Złotych ośmdziesiąt, w drugiey Klassie po Złp: dwadzieścia, a w Klassie trzeciey po Złp. trzy. Do Extraktu tegóż Aktu Rozwodowego papier stęplowy ceny Złotych sześciu używym bydź ma.

ARTYKUŁ 11.

Urzędnik Stanu Cywilnego czy to Duchowny czy Swiecki dla Osób rozwiedzionych ustanowiony, niemoże wymagać większey opłaty, nad tę, która ninieyszem iest przepisaną, pod karą pieniężną od dwudziestu do stu złotych do Skarbu wpływać maiącą, i pod utratą Urzędu w powtórnym razie, a na-

wet i odesłaniem po ukaranie do właściwego Sądu. Na każde żądanie Strony, winien iest wydać na papierze bez Stępla kwit na powziętą ilość opłaty za Akt przez siebie zdziałany. Zaś przypadek nieopłaconey taxy doniesiony bydź ma Prokuratorowi dla wyexekwowania.

ARTYKUŁ 12.

Ponieważ dobra Wola w wyższem wynagrodzeniu Stronom nie zabrania się, przeto Urzędnik Stanu Cywilnego winien bez żadney opłaty spisać Akt, gdy Mu wiadomo, lub świadectwem dwóch osiadłych Obywateli przez Wóyta właściwego ztwierdzonem dowiedzione będzie, że ten, który opłacić winien, nie iest w stanie opłacenia.

ROZDZIAŁ II[gi].

Przepisy i taxa opłat dla Pisarzów Aktowych, czyli Notaryuszów.

ARTYKUŁ 13.

Pisarz Aktowy ma Prawo żądać za każdą czynność urzędownie przez siebie przyięta, iako to:

a) Za Protokół przyięty względem wydania expedycyi Aktu lub kopii onego z Ksiag swych za wyrokiem Trybunału stósownie do Art: 849 Kodexu postęl Sąd:

b) Za przyięcie Aktu uszanowania od Osób zawieraiacych Małżeństwo stosownie do Art: 151—154 Kod: Cyw:

c) Za spisanie Inwentarza z oszacowaniem Dóbr ruchomych i nieruchomych

Małżonków, którzy za wzaiemnem zezwoleniem żądaią rozwodu stósownie do Kod: Cyw: Art: 279.

d) Za spisanie Protokółu Instrukcyi w Sądzie w przypadku Processu rozwodowego, z wzaiemnego Stron zezwolenia stósownie do Artyk: 284 i 285 Kod: Cyw:

e) Za spisanie Inwentarza po zmarłym stósownie do Kod: Post: Sąd: Art: 941 i następnych.

f) Za uczynienie relacyi do Prezesa Trybunału w przypadku gdy zaydzie spór lub prośba o administracyą wspólnego Maiątku, Sukcessyi lub innych przedmiotów, stósownie do Kod: Post: Sąd: Art: 944.

g) Za przyięcie i spisanie wszelkich innych Protokółów wzmiankowanych

w Art: 977 978 Kod Post: Sądow: i innych.

h) Za złożenie do Archiwum Sądu oryginalnego Protokółu względem sporu zachodzącego przy działach stósownie do Kod: Post: Sąd: Art: 977.

i) Za przyięcie i spisanie wszelkiego rodzaiu Aktów dobrey woli, iako to: kontraktów, działów, pełnomocnictw, testamentów, kwitów, obligów i wszelkich tranzakcyi.

Za każdą takową czynność ma Prawo żądać Pisarz Aktowy utrzymuiący Kancellaryą w Krakowie złotych sześć, w Chrzanowie złotych cztery.

ARTYKUŁ 14.

Za przyięcie Aktu, dopełnienie którego więcey, iak dzień ieden zatrudnienia wymaga, iak się to przy układaniu

rachonków i porcyi dzielących się Sukcessorów wydarzyć może, ma Prawo żądać Pisarz Aktowy dniowey nagrody po złotych dziewięć w Krakowie, a po sześć w Chrzanowie dziennie, wyiąwszy przypadek gdyby Sukcessorowie już ułożony między sobą i spisany dział Pisarzowi tylko do przyięcia i zapisania przynieśli. Akta dobrey woli, które w ciągu iednego dnia ułożone i spisane bydź mogą, winien Notaryusz w przeciągu 24 godzin Stronom do podpisu wygotować, a główne onych wyciągi czyli Extrakty lub grossy na żądanie Stron naydaley w przeciągu dni trzech od daty podpisu oryginału wydać pod karą 100 złotych i szkód stronom stąd wyniknąć mogących. Oryginały w Aktach Notaryalnych zostaiące winny bydź na właściwym papierze stęplowym spisane.

ARTYKUŁ 15.

Za Akta Inwentacyi i Licytacyi, ieżeli uskutecznienie tych więcey iak dzień ieden czasu wymagać będzie, należy się Pisarzowi Aktowemu dieta w Krakowie złotych sześć; a w Chrzanowie złotych cztery dziennie. — Przez dzień ieden rozumie się czas od godziny 9tey do 12tey południowey, i od godziny 3ciey do 6tey wieczorney. O czem w Protokóle wyraźna wzmianka bydź ma, inaczey cały Akt za połdniowy rachować się ma.

ARTYKUŁ 16.

Gdy Pisarz Aktowy dla spisania iakowego Aktu z mieysca swoiego urzędowania wyiechać musi, a nie będzie miał sobie dostarczonego powozu i ko-

ni, należą Mu koszta Extrapoczty od pary koni, i dieta która dla Notaryuszów w Krakowie złoytch sześć, a dla Notaryusza w Chrzanowie złotych cztery oznacza się. Jednak Dieta podróży, kiedy ta więcey nad mil trzy nie wynosi, tylko za pół dnia rachować się będzie.

ARTYKUŁ 17.

Expedycye i Extrakty wszelkich Aktów przyiętych lub spisanych przez Pisarza Aktowego, mieć maią naymniey dwadzieścia ośm wierszy po ośmnaście syllab, na każdey stronnicy, i opłacone bydź powinny za każdy arkusz w Krakowie złotych trzy, a w Chrzanowie złotych dwa. Oprócz tego Pisarz Aktowy niema prawa wymagania innych pod iakiemkolwiek nazwiskiem opłat.

ARTYKUŁ 18.

Ponieważ dobra wola w wyższem wynagrodzeniu Pisarza Aktowego Stronom niezabrania się; przeto Pisarze Aktowi niemogą wymawiać się Stronom ubogim od przyięcia Aktu z przyczyny niemożności opłacenia onegóż, stósownie do powyższych przepisów. Co się szczególniey o Akcie uszanowania od Włościan i ludzi ubogich rozumie.

ARTYKUŁ 19.

We wszystkich Sporach zachodzących o opłatę należytości między Stroną, a Pisarzem Aktowym, na zaskarżenie którejkolwiek Strony, Trybunał obowiązany iest spór ten przez Rezolucyą natychmiast załatwić, i należytość Pisarza ustanowić, lub przyięcie Aktu Onemu nakazać.

ROZDZIAŁ III[ci]

Przepisy i taxa opłat dla Konserwatora Hypotek czyli Regenta Aktowego.

ARTYKUŁ 20.

Konserwator Hypotek czyli Regent Aktowy pobierać będzie:

a) Za wpisanie w Księgę Ingrossacyiną dokumentu iako to: Kontraktu, wyroku, obligu, kwitu, i t. d. od arkusza tak iak go Strona do Ingrossacyi przynosi złoty groszy pietnaście.

b) Za wpis wszelkiego Prawa hypotecznego od arkusza złoty ieden groszy pietnaście.

c) Za wpis każdego obwieszczenia względem licytacyi nieruchomości i zapisania w treści detaxacyi złoty ieden, groszy pietnaście.

d) Za wpisanie do Księgi Ingrossacyi dokumentu z którego następuie wymazanie Prawa rzeczowego, i zanotowanie tegóż w Wykazie hypotecznym w rubryce Extabulacyi, od arkusza złoty ieden groszy pietnaście.

e) Od Zapisu superintabulacyi na Kapitałach w Hypotece na Dobrach zapisanych złoty ieden, groszy pietnaście.

f) Za wypisanie wykazu czyli Extraktu hypotecznego od arkusza złoty ieden groszy pietnaście.

g) Za świadectwo, że żadnych niema praw własności i praw rzeczowych w Hypotece zapisanych złoty ieden groszy pietnaście.

h) Za odpisy dokumentu z Ksiąg Ingrossacyinych, albo Extraktu z Ksiąg w Archiwum hypotecznem złożonych, i pod dozorem Konserwatora będących

od każdego Arkusza po 28 wierszy, a w wierszu po 18 syllab na stronnicy każdey maiącego złoty ieden, groszy pietnaście.

Oprócz powyższych należytości Konserwator i iego zastępca żadnych innych opłat pod tytułem Kopialiów, lub iakimkolwiek innym wymagać nie ma prawa, wyiąwszy opłatę stępla, do Aktu użytego. Czynności hypoteczne podobnie iak Notaryalne z naywiększą spiesznością działane i Stronom wydawane bydź winny pod karą 100 złp., prócz wynagrodzenia szkód Stronom, z zwłoki wyniknąć mogących.

ROZDZIAŁ IVty.

Przepisy i taxa opłat dla Pisarzów Sądowych.

a) Pisarze Sądów Pokoiu.

ARTYKUŁ 21.

Pisarze Sądu Pokoiu w Sprawach, które 30 złp. nie przenoszą żadney opłaty od stron przy wydawaniu Aktów żądać nie mogą i te bezpłatnie wydawać powinni, wyiąwszy Extrakty Wyroków, za które Strona bezwzględnie na obszerność, groszy piętnaście zapłacić obowiązaną iest. W sprawach kwotę 30 złp. przenoszących od extraktu, zaświadczeń, protokółów i innych Aktów w tymże Sądzie spisanych, gdy wyięcie od Stron żądanem będzie bezwzglę-

du na liczbę arkuszy, za pieczęć, podpis, iedwab, pobierać maią w Krakowie i Okręgu złoty Polski ieden, groszy dziesięć.

Oprócz powyższey należytości od Extraktu obowiązana iest Strona zapłacić Kop alia od arkusza każdego tak w K akowie iak i Okręgu, rachuiąc na każdey stronie po dwadzieścia ośm wierszy, a w wierszu po ośmnaście syllab, groszy dwadziescia.

ARTYKUŁ 22.

Opłata podobna należeć będzie Pisarzowi w Sprawach 30 złp. przenoszących od wszelkich kopiy i Extraktów zapadłych wyroków.

ARTYKUŁ 23.

Od wysłuchania świadków i wyda-

nia Aktu znania z podpisem Sądu Pokoiu stósownie do Art: 70 i 155 Kodexu Cywilnego należy Pisarzowi Sądu Pokoiu złotych dwa.

ARTYKUŁ 24.

Jeżeli Pisarz Sadu Pokoiu z okazyi urzędowania swoiego podróż odprawiać musi, a podwoda dostarczoną mu nie będzie; tedy rachuie mu się za każdą milę tam i na powrót po złotych Polskich dwa, ieżeli odległość mieysca dokąd ma ziechać, zupełney mili nie wynosi; koszta podróży tam i na powrót rachuiąc, dwa złote stanowią się. Dieta podróży rachować się nie będzie.

ARTYKUŁ 25.

Od spisania oryginalnych Protokółów i innych Aktów, nic się Pisarzowi

nie należy, wyiąwszy Akt opieczętowania, od któiego taxa stanowi się złotych cztery. Zaś cząstkowe odeymowanie i przykładanie pieczęci w miarę robiącego się inwentarza, stósownie do Art: 937 Kod: Post: Sąd: płacić się będzie dziennie złotych dwa.

b) Pisarze przy Trybunale Iwszey Instancyi.

ARTYKUŁ 26.

Pisarze przy Trybunale I. Instancyi pobierać maią od Extraktu, zaświadczeń Protokółów i innych Aktów, oraz dzieł w Trybunale spisywanych i spisanych, gdy tych wyięcie od Stron żądanem będzie, bez względu na liczbę Arkuszy, za podpis, pieczęć, iedwab, złoty polski ieden, groszy pietnaście.

Oprócz należytości powyższey od Extraktu, Strona obowiązana zapłacić kopialia od Arkusza iednego złoty polski ieden, rachuiąc na każdey stronie po 28 wierszy, a w wierszu po 18 syllab. Opłata takaż sama należeć będzie Pisarzowi od wszelkich kopiy i extraktów zapadłych wyroków.

Od spisania Oryginalnych Protokółów, obwieszczeń licytacyi i innych Aktów Sądowych Pisarzowi nic się nienależy, wyiąwszy koszta druku wydarzyć się mogące.

c) Pisarze Sądu Appellacyinego.

ARTYKUŁ 27.

Pisarze Sądu Appellacyinego też samę należytość, co Pisarze Trybunału bez względu na liczbę Arkuszy pobierać

będą. Od Extraktu zaś Wyroku i Kopii za podpis, pieczęci i Jedwab, żądać maią złotych dwa, co się także rozumieć ma i do extraktów wyroków w Sądzie III Instancyi zapadłych.

ARTYKUŁ 28.

Od stron, które dla ubóstwa prenotacya tax zyskały, Pisarze żadney opłaty żądać niemogą, chybaby Strona prenotowana proces mocą wyroku prawomocnego wygrała, natenczas Pisarz należytości swoiey przez właściwego Prokuratora domagać się może.

ARTYKUŁ 29.

Oprócz powyżey dozwolonych opłat, Pisarze pod iakimkolwiek pozorem nic od Stron wymagać niemogą.

ARTYKUŁ 30.

Pisarz, któryby w sprawach szybkiego zadecydowania w dniu tymże, w którym wyrok zapadł, stronie zgłaszaiącey się o wydanie extraktu wyroku niewydał; w innych zaś sprawach wydanie żądanego extraktu wyroku naydaley przez sześć dni, wyiąwszy bardzo obszerny wyrok, opóźnił, lub któryby wypisów Aktów Sądowych w artykułach poprzednich ninieyszego rozdziału w przeciągu sześciu dni niewydał, i o to Strona zażalenie do Prezesa właściwego Sądu podała, w razie wspomnionych spóźnień karze pieniężney od 20 do 200 złotych przez właściwy Sąd orzec się maiącey, z wolnem prócz tego Stronie poszukiwaniem szkód z tey zwłoki wynikłych podpadać ma.

ROZDZIAŁ V^ty.

Przepisy i taxa opłat dla Komorników.

ARTYKUŁ 31.

Za spisanie Protokółu Exekucyi, rzeczy ruchomych, dóbr nieruchomych, dożywotnich pensyi, zboża na pniu stojącego i t. p. za spisanie Protokółu przy odbieraniu rzeczy przez exekucyą zabranych, od ustanowienia onych dozorcy, należy Komornikowi złotych trzy. Jeżeliby iednak czynność cały dzień lub więcey dni trwała; natenczas za każdy dzień kwota złotych cztery oznacza się. Lecz oprócz tego za inne czynności z aktu exekucyinego wypływaiące, żadna taxa Komornikowi nienależy, wyiąw-

szy papier stęplowy, którego cenę Strona Komornikowi zwrócić iest obowiązaną.

ARTYKUŁ 32.

Za każdy exemplarz obwieszczenia o sprzedaży rzeczy lub Dóbr, przez exekucyą zaiętych, na sprzedaż wystawionych, w mieyscach prawem wskazanych przylepionych, groszy pietnaście. Jeżeli takowe na żądanie Strony będą drukowane, wydatki na druk Strona Komornikowi powróci.

ARTYKUŁ 33.

Za Akt licytacyi za ieden dzień od godziny 9 do 12 rano, a od godziny 3 do 6 po południu odbywać się maiącey co w Protokóle ma bydź zapisano (inaczey cały Akt, chociażby kilka dni trwał,

za półdniowy rachowanym i opłaconym będzie,) stanowi się dieta złotych cztery. Jeżeliby Strona żądała Kopii Protokółu licytacyi; tedy za odpis należy Komornikowi groszy pietnaście za każdy arkusz, i tyleż za pieczęć, podpis i iedwab.

ARTYKUŁ 34.

Za wzięcie osoby Dłużnika do Aresztu, tudzież wszelkie Akta z tą exekucyą związek maiące, Komornikowi kwota złotych polskich ośm wyznacza się, którą wierzyciel Temuż z góry wypłacić winien.

ARTYKUŁ 35.

Koszta podróży z okazyi urzędowania Komornika odprawiane płacić się będą tak iak Artykuł 24 Rozdziału IV.

dla Pisarzów Sądu Pokoiu wskazuie, Ponieważ koszta exekucyi zapłacić winien Exekwowany; przeto Komornicy żadney Anticypacyi od strony, która Exekucyi żąda, wymagać niemogą.

ROZDZIAŁ VI.

Przepisy i taxa opłat dla Woźnych Sądowych.

ARTYKUŁ 36.

Woźni pobierać będą: za napisanie oryginału pozwu zawieraiącego Skargę lub prośbę, wezwanie do uczynienia czego, oppozycyą, prośbę o uchylenie, i wszystkich innych Aktów Urzędu Burgrabiego z Kodexu postępowania Sądowego wypływaiących, ieżli iest czyn-

ność takowa zapozwem przed Sąd Pokoiu o kwotę która 30 Złp. przewyższa, i z wyroku tegóż Sądu wypływa, złoty ieden; ieżeli czynność takowa do attrybucyi Trybunału I. Instancyi należy, złotych dwa; ieżeli nakoniec należy do Attrybucyi Sądu Appellacyinego lub Sądu III Instancyi, złotych trzy. — Za Kopialia, ieżeli iakowe przez Woźnego robione będą, chociażby Akt nie przenosił arkusza, groszy pietnaście; ieżeli zaś przenosi; tedy za każdy Arkusz po groszy pietnaście. Na każdey stronnicy Arkusza przynaymniey 28 wierszy a w każdym wierszu przynaymniey 18 syllab znaydować się powinno. Co do artykułu ninieyszego zachowuie się Sankcya Artykułem 67 Kodexu Postępowania Sądowego przepisana.

ARTYKUŁ 37.

Milowe za każdą milę po groszy dwadzieścia bez różnicy, czyliby na mieysce ieden lub więcey zapozwów zaniósł, tam i napowrót należy Woźnemu.

ARTYKUŁ 38.

Jeżeli Woźny użytym będzie do aktu Licytacyi, za każdy dzień ma mieć złotych Polskich dwa. Ilość dni strawionych przy licyt cyi uważaną będzie według dat na Protokóle licytacyi umieszczonych.

ARTYKUŁ 39.

Woźni przy Sądach Pokoiu z mocy Art: 6 Prawa o postępowaniu przed Sądami Pokoiu w dniu 1 Grudnia r. 1825 ogłoszonego z Skarbu Publicznego pła-

tni, obowiązanemi są wręczenie wezwań dla stawienia się przed Sądami Pokoiu tudzież wręczanie wszelkich Aktów i Wyroków Sądu Pokoiu bezpłatnie dopełniać.

ARTYKUŁ 40.

Stósownie do Art: 84 Prawa o postępowaniu przed Sądami Pokoiu w d. 1 Grudnia 1825 r. ogłoszonego stanowią się dla Woźnych z Skarbu Publicznego płatnych za dopełnione przez Nich czynności exekucyine, następuiące opłaty.

a) Za Akt zaięcia złoty ieden.

b) Za Akt obwieszczenia licytacyi złoty ieden.

c) Za Akt licytacyi całodzienny złoty ieden.

d) Za koszta podróży, to iest: milowe po groszy dwadzieścia na mile, co

tam i napowrót rachować się ma, na co iednak, podobnie iak Komornicy, antycypacyi żądać niemogą.

ROZDZIAŁ VII^my.

Przepisy i taxa opłat dla Stron, dla świadków, i dla Kuratorów nieobecnych.

ARTYKUŁ 41.

Strona na ponoszenie kosztów wyrokiem wskazana, obowiązaną iest stronie za zieżdzanie koszta extrapoczty od pary koni powrócić, za czas zaś bawienia się, bądź dla ustanowienia obrońcy, bądź dla odpowiedzi na zapytanie Sądowe, stósownie do Tyt: XV. Księgi II. Cz: I. Post: Sądow: bądź dla innego z Prawa wynikaiącego powodu, diety od trzech do sześciu złotych powrócić.

Wszelki zwrot kosztów iedynie z Decyzyi Sadowey nastąpić może, iednakże potrzeba koniecznego zieżdzania, i potrzeba tyle dni bawienia sądownie usprawiedliwioną bydź powinna. Zostawuie się iednak roztropności Sędziego zmnieyszenie tych kosztów w miarę stanu maiątku Stron.

ARTYKUŁ 42.

Gotowe wydatki na opłatę obrońców na diety Urzędnikom dozwolone iedynie podług tax przepisanych i kwitów danych rachowane bydź mogą. Każdy przeto Urzędnik biorąc iakąkolwiek należytośc Jemu dozWoloną do wydania Kwitu obowiązanym zostaie, a to pod karą pieniężną od dwudziestu do stu złotych na rzecz Skarbu zapłacić sie maiącą.

ARTYKUŁ 43.

Swiadkom w processach użytym

diety złotych dwa, a za podróż tam i napowrót namilę iedną od złotego do dwóch płacić się ma.

ARTYKUŁ 44.

Kuratorowie Sukcessorów nieobecnych, których Trybunał stósownie do Art: 942 Kod: Post: Sąd: tylko z pomiędzy Urzędników z publicznego Skarbu niepłatnych, iakiemi są: Notaryusze i Adwokaci, mianować będzie, winni są po ukończonem urzędowaniu podać Trybunałowi wykaz podiętey pracy datami, liczbami podań, i t. p. udowodniony. — Trybunał po wysłuchaniu wniosku urzędu Publicznego, likwidacyą Kuratora, Sukcessorom wiadomym i wierzycielom massy dla dania oświadczenia w oznaczyć się maiącym terminie zakommunikuie, na którą, gdyby

żadnego oświadczenia w czasie naznaczonym niepodali, wysłuchawszy wniosku Urzędu Publicznego, pracę Kuratora z Aktami sprawdzi, i skrupulatnie oceniwszy, assygnacyą do wypłacenia wyda.

ROZDZIAŁ VIII^my.

Przepisy i taxa opłat dla Biegłych i Znawców.

ARTYKUŁ 45.

Biegłym, którzy w celu uzyskania patentu examinom ulegać muszą, iako to: Doktorom, Budowniczym, Jeometrom, Hydraulikom, opłata extrapoczty od dwóch koni i dieta za każdy dzień po złotych ośm, a Chyrurgom po złotych pięć dozwolona iest, z tą co do Jeometrów uwagą, iż gdy płaceni będą od rozmiaru, diet brać niepowinni.

ARTYKUŁ 46.

Dla *Znawców* stanowią się diety, jak następuie:

Znawcy Dóbr wieyskich dziennie złotych siedm.

Maystrom Murarskim, Ciesielskim, Stolarskim, Szklarskim i innym do oszacowania różnych mobiliów użytym, dziennie w Krakowie złotych cztery, w Okręgu złotych trzy

Oszacowanie kosztowności, iako to: złota, srebra, pereł i drogich kamieni, tudzież dzieł sztuki Malarskiey i Rzeźbiarskiey opłacać się będzie, iak następuie: do ceny 120 Złp. po półgrosza od złotego, od 121 Złp. do 1200 po iedney czwartey części grosza od złotego, zaś od 1201 złot: po iedney osmey części grosza od złotego, tak iż koszto-

wność na 1201 złotych oszacowana tey potroyney a w każdey części inney opłacie ulegać musi.

Taxuiący kosztowności odpowiedzialnym iest za cenę szacunkową tak dalece, iż rzecz oszacowana w postanowioney przez siebie wartości przyiąć musi, gdyby za nią tyle niewzięto na publiczney sprzedaży. Expens podróżna Taxatorom powróconą bydź winna.

ROZDZIAŁ IX[ty].

Przepisy i diety dla Urzędników Sądowych płatnych.

ARTYKUŁ 47.

W przypadkach, gdzie Sędzia lub inny Urzędnik Sądowy, z Skarbu Publicznego płatny, z mieysca swego urzędowania dla odbycia Sądowey czynno-

ści oddalać się będzie musiał; ma prawo żądania diety wyrównywaiącey połowie Jego dzienney etatowey płacy. Takowa dieta równie za dzień pracy, iako też i za czas na odbycie podróży użyty rachować się ma. Jeżeli podróż trzech mil nieprzenosi, dieta tylko za pół dnia przyznana będzie.

Sędzia Pokoiu takie same diety, iak Sędzia Appellacyiny pobierać ma prawo.

ARTYKUŁ 48.

Urzędnik będąc na Kommissyi, obowiązany iest naymniey sześć godzin pracy na dzień poświęcić. Co Protokółem udowodnione bydź winno, inaczey czynność Jego za półdniową uważaną będzie.

ARTYKUŁ 49.

Sędzia Appellacyiny biorąc extrapocztę, może użyć czterech koni, Sę-

dzia Trybunału I. Instancyi lub Assessór parę koni, lecz Aktuaryusza gdy Tego potrzeba, do swego powozu zabrać winni. Dla Aktuaryusza, ieżeli nie iest płatnym z Skarbu, przeznacza się dziennie złotych dwa. Pisarz Sadu Pokoiu koszta podróży po dwa złote na milę tam i napowrót rachować będzie.

ARTYKUŁ 50.

Po odbytey czynności winien Kommissyonuiący Urzędnik złożyć w Sądzie, do którego składu należy, Likwidacyą; a Sąd po wysłuchaniu wniosku Urzędu Publicznego, oceniwszy czynność, poleci ściagnienie iey od Strony przegrywaiącey.

ARTYKUŁ 51.

Urzędnicy odbieraiący powyższe opłaty, utrzymywać się winni z tychże ciiet, i nic więcey od Stron wymagać

niemogą. Strony ubogie wyżey ustanowionych diet Urzędnikom Sądowym nie opłacaią.

ARTYKUŁ 52.

Gdzie opłacenie powyższych diet na Skarb wypadać będzie, likwidacya przez Prokuratora i Sąd za zgodność z czynnością poświadczona do Senatu podaną bydź ma.

ROZDZIAŁ X.

Taxy Depozytów Sądowych.

ARTYKUŁ 53.

a) *Summy* do Instytutów ubóstwa należące żadney niepłacą taxy.

b) Od summ Pupilarnych taxa rachować się ma następnie: do pięciuset złotych po iedney czwartey części grosza od złotego, od pięciuset do tysiąca po iedney trzeciey części grosza

od złotego; zaś od tysiąca złotych i dalej po pół grosza od złotego, tak, iż summa tysiąc złot: przenosząca, do 500 Złp. po 1/4 od 500 do 1000 po 1/3 a daley po 1/2 grosza od złotego płacić będzie. Summy pupilarne sto złotych nieprzenoszące żadney nie ulegaią opłacie.

c) Od wszelkich innych summ, iakieykolwiek bądź natury po pół grosza od złotego opłaconem bydź powinno.

d) Od kosztowności bez różnicy po pół grosza od złotego płacić sie będzie.

e) Od obligów które tysiaca złotych nie wynoszą, płaci się taxa złoty ieden; od obligu na tysiąc do dziesięciu tysięcy trzy złote; zaś od obligu na summę, która dziesięć tysięcy złotych przechodzi, złotych sześć. Obligi na mnieyszą kwotę iak sto złotych, za-

dney nieulegaią taxie. Za całość depozytów Sądowych Trybunał iest odpowiedzialnym.

ROZDZIAŁ XIty.

Przepisy ogólne.

ARTYKUŁ 54.

Urzędnicy Kancellaryą utrzymuiący, którzy ustanowione mocą ninieyszego Rozporządzenia opłaty pobierać maią prawo, winni mieć przybitą lub przylepioną na drzwiach w Kancellaryi swoiey Taryffę opłat obeymuiącą cały rozdział ninieyszego Rozporządzenia, iaki każdego z nich respective dotyczy się. Taryffa ta przez Prokuratora za zgodność poświadczona, tyle razy odnawiać się ma, ile razy niełatwo czytelną stanie się, a to pod karą pieniężną od dwu-

dziestu do stu złotych, do Skarbu wpłynąć maiącą.

ARTYKUŁ 55.

Każdy Urzędnik biorąc iakąkolwiek należytość Jemu dozwoloną do wydania stronie kwitu na prostym papierze iest obowiązanym pod karą poprzednim artykułem oznaczoną.

ARTYKUŁ 56.

Tam, gdzie Akt Stronie wydawać się będzie, należna taxa przez wydaiącego Urzędnika własnoręcznie położoną bydź ma, równie pod karą w Art: 54 wskazaną.

ARTYKUŁ 57.

Gdyby którykolwiek z Urzędników większey, iak ninieyszem dozwolona iest, opłaty wymagał, i to Mu dowie-

dzionem zostało; Sąd, do składu którego Urzędnik takowy należy, natychmiast Senatowi o tem doniesie, Senat iako zdziercę od Urzędu oddali i do właściwego Sądu po ukaranie odeśle. Prokuratorowie gdy nie do Sądu, lecz do Nich zażalenie takowe doydzie, obowiązani są stósownym wnioskiem zaskarzenie popierać i Senatowi o tem donosić, wszelkie kary pieniężne, Sądy po wysłuchaniu wniosku Prokuratora orzekać będą.

ARTYKUŁ 58.

Prócz Urzędników, dla których taxy ninieyszem Rozporządzeniem oznaczone są, żaden innych pod iakimkolwiek pretextem opłat żądać niemoże, pod karą utraty Urzędu swoiego

ARTYKUŁ 59.

Wykonanie ninieyszego Rozporzą-

dzenia Sądowi Appellacyinemu i Trybunałowi I. Instancyi, niemniey Prokuratorom przy tychże Sądach ustanowionym polecamy.

ARTYKUŁ 60.

Rozporządzenie ninieysze z dniem 1 Mca Czerwca bieżącego roku staie się obowiezuiącem, a tym samym powołane na wstępie tegóż Rozporządzenia Dekreta Króla J.M.Ci. Saskiego W.X. Warszawskiego, a nadto Dekret z dnia 4go Października 1809 r. stanowiący diety dla Urzędników Sądowych płatnych obowiezywać przestaią.

Uchwalono na Posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia piątego Mca Maja tysiącznego ośmsetnego dwudziestego szóstego roku.

WODZICKI.

Mieroszewski Sekr: Jen: Sen:

(L. S.)

MY PREZES

i SENATOROWIE

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego, Miasta Krakowa, i Jego Okręgu.

Chcąc uzupełnić przepisy postępowania dla Urzędników, którzy albo z Urzędu, albo z polecenia Sądowego Akta zaięcia, Inwentacyi i Licytacyi rzeczy ruchomych wykonywaią, na przełożenie Sądu Appellacyinego postanowiliśmy i stanowiemy, co następuie:

ARTYKUŁ 1.

Urzędnik odbywaiący sprzedaż ruchomości czy to z Urzędu, czy z Aktu Urzędowego na siebie, swych Krewnych lub powinowatych, ani na Urzedników przełożonych, a nawet na rzecz obcych Osób, zgoła na nikogo niemoże naby-

wać rzeczy na Licytacyi, którą dopełnia ani przez siebie, ani przez trzeciego, a to pod karą utraty Urzędu.

ARTYKUŁ 2.

Akta Inwentacyi, Licytacyi i Zaięcia Urzędnik wyznaczony lub wezwany sam przez siebie wykonać winien. Wyręczanie się Kollegą, tylko za upoważnieniem Sądowem, i to w razie prawney przeszkody nastąpić może Wyręczanie się Dependentami, lub iakiekolwiek dowolne karę utraty urzędu za sobą pociąga.

ARTYKUŁ 3.

Sprzedaż ruchomości porządkiem Inwentarza lub Protokółu zaięcia i pod Licytacyą poddania odbywać się ma, w braku kupuiących, rzecz przy końcu tytułu, pod którym zapisaną była, powtórnie na sprzedaż wystawioną bydź winna; a gdyby ieszcze kupiona niebyła, przy końcu licytacyi po trzeci raz na sprzedaż wystawioną będzie. Doniero potem zniżenie ceny za zezwoleniem Stron interessowanych, lub Opiekonów

od Rady familiyney upoważnionych, lub Kuratora i Zastępcy nieobecnych od Sądu upoważnionego nastąpić powinno. — Wszystko to Strony interessowane, lub Swiadkowie Aktowi assystuiacy z Urzędnikiem Licytacyą odbywaiącym poświadczyć winni.

ARTYKUŁ 4.

Gdyby Licytant wylicytowaney rzeczy niezapłacił, rzecz powtórnie na sprzedaż wystawioną będzie. W takim razie niedobór dopłaci, a nadbór na rzecz massy przybędzie. Co świadkowie poświadczą.

ARTYKUŁ 5.

Wypożyczanie, naymowanie, lub odmienianie i używanie rzeczy zaietych, bądź Inwentarzem i Aktem Licytacyi objetych ruchomości pod karą utraty Urzędu zakazuie się. Podobney karze ulega Urzędnik, gdyby podstawione rzeczy cudze za rzeczy do massy należące na Licytacyą wystawiał.

ARTYKUŁ 6

Podobnie, iak w dnie Swiete Chrześciian, Licytacya odbywać się niemoże w Soboty i w dnie Swiąt Żydowskich.

ARTYKUŁ 7.

Swiadkowie Akt urzędowy stwierdzaiacy, gdyby Im dowiedzionem było, że temu cały czas obecnemi niebyli, a wszelako Akt podpisali; podpadną karze ustawami przepisaney.

ARTYKUŁ 8.

Licytacya stósownie do Ustaw przez obwieszczenia i pisma Publiczne do powszechney wiadomości w przepisanym czasie podana bydź winna pod karą utraty Urzedu.

ARTYKUŁ 9.

Postanowienie ninieysze dla powszechney wiadomości. a szczególniey dla wiadomości Pisarzów Aktowych i Komorników Dziennikiem Rozporządzeń Rządowych ogłosić polecamy.

Działo się na Posiedzeniu Naszem w Krakowie dnia piątego Mca Maja, tysiącznego ośmsetnego dwudziestego szóstego roku.

WODZICKI.

Mieroszewski Sekr: Jen: *Sen*

(L. S.)

MY PREZES
i Senatorowie
Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego, Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wiadomo czyniemy, iż Zgromadzenie Reprezentantów z dnia 9 Stycznia r. b. 1826 stósownie do wniesionego wedle Art: XI. Konstytucyi od Senatu proiektu umorzenia długów Skarbowych od Inexigibiliów niemogących bydź ściągnionych, z czasu: od dnia 1go Czerwca r. 1824 do końca Maja 1825 postanowiło: iż przekonawszy się z nadesłanego przez Senat Rządzacy Wykazu, o niemożności ściągnienia poniżey wy-

mienionych należytosci Skarbowych, z czasu: od dnia 1go Czerwca 1824, do końca Maia 1825 pochodzących, iako to:

	Złp.	gr.
Podatku Dymowego . .	1124	2.
— Offiary 40go grosza	2263	6.
Z opłat tytułem zwrotu kosztów leczenia Osób w Szpitalu chorób Wenerycznych i Domu Obłąkanych przypadaiących	276	24.
Z czynszów dzierżawnych z pomnieyszych realności Mieyskich	39	24.
Z opłaty Targowego od Przekupników i Przekupek . .	581	12
Z Exekutnego Osobom ubogim darowanego	119	—
Summa Złp.	4404 gr.	8.

wynoszących, wyraźnie cztery tysiące

czterysta cztery złotych polskich, ośm groszy. — Te więc Summę niedoborów ninieyszym umarza, i z Regestrów Biórczych Kassy Główney roku finansowego 1824/5 wykreślona mieć chce.

Zalecamy przeto, i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo od dnia dzisieyszego obowiązuiące uważana, i od kogo należy, dopełnioną została. — Dla podania zaś do Publiczney wiadomości, umieścić ią w Dzienniku Rządowym rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia dziesiątego Marca, tysiącznego ośmsetnego dwudziestego szóstego roku.

WODZICKI.

Mieroszewski Sekr: Jen: Sen:

(L. S.)

Nro 983.

MY PREZES

i SENATOROWIE

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego, Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Maiąc sobie przez Prezesa Trybunału I. Instancyi doniesioną potrzebę wydania Rozporządzenia powściągaiącego łatwość uzyskiwania świadectw ubóstwa do prenotacyi Stępla potrzebnych, z powodu trudnosci ściągnienia zaległości, z tego tytułu powstałych od Stron dłużnych, których mieysce zamieszkania bardzo często wynalezionem bydź nie może, postanowiliśmy, i stanowiemy dodatkowo do Uchwały w dniu 30 Września 1816 r. Nro 3,491 i rozporządze-

nia z dnia 29 Stycznia 1817 do Liczby 4,287 w tym przedmiocie zapadłych, a Dziennikiem Rozporządzeń Rządowych ogłoszonych, co następuie:

ARTYKUŁ 1.

Swiadectwo Ubóstwa przez Plebana Parafii, w którey Strona zamięszkuie, wydane, aby było uważanym za dostateczne, ma bydź na przyszłość podpisywane przez dwóch Obywateli osiadłych w tey samey Gminie, z wyrażeniem Ulicy i Domu, którego są Właścicielami, a przez Wóyta właściwego, co do tego punktu wyraźnie poświadczane.

ARTYKUŁ 2.

Aby postanowienie to każdemu było wiadome, ma bydź Dziennikiem Roz-

porządzeń Rządowych do powszechney podane wiadomości.

Działo się na Posiedzeniu Naszem w Krakowie dnia dziewietnastego Maja, Tysiąc ośmset dwudziestego szóstego roku.

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr: Jen: Sen:

(L. S.)

Nro 1068.

MY PREZES
i Senatorowie
Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego, Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tem wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcóm Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy: iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Nadzwyczaynego Prawodawczego, w dniu trzydziestym pierwszym Października, tysiąc ośmset dwudziestego piątego roku odbytem, uchwalonem zostało iednomyślnie Prawo o Opiekach w następuiącey osnowie:

TYTUŁ Iwszy.

O małoletności, opiece nad małoletniemi i usamowolnieniu.

Zasada Ogólna.

ARTYKUŁ 1.

Małoletnią iest każda osoba bez różnicy płci, która ieszcze dwudziestu ieden lat wieku swego nieskończyła.

DZIAŁ Iwszy.

O rozmaitych gatunkach Opieki.

ODDZIAŁ Iwszy.

O opiece Rodzicielskiey.

ARTYKUŁ 2.

Dopóki trwa związek Małżeński, dopóty zarządza Oyciec dobrami Mało-

letnich swych dzieci własnemi, odpowiada za całość tychże Dóbr, a za przychody w ten czas, ieżeli mu prawo użytkowania nadanem niciest.

ARTYKUŁ 3.

Po rozwiązaniu Małżeństwa przez śmierć naturalną, albo Cywilną; opieka nad Małoletniemi należy samem prawem do pozostałego przy życiu Oyca lub Matki.

ARTYKUŁ 4.

Jeżeli w czasie śmierci Męża, Żona iest brzemienną, Rada familiyna mianować będzie Kuratora dla ciąży, po narodzeniu dziecięcia Matka staie się Opiekónką, a Kurator samem przez się prawem zostanie Opiekónem przydanym.

ARTYKUŁ 5.

Matka niciest obowiązana do przy-

ięcia Opieki, gdy się od niey dla ważnych przyczyn wymawia, dopóki iednak niepostara się o mianowanie Opiekóna, dopóty wszelkie obowiązki Opieki wykonywać winna.

ARTYKUŁ 6.

Jeżeli Matka Opiekónka chce póyść za Mąż, na ten czas żądać powinna wprzód zwołania Rady familiyney, która uchwali, czyli Opieka przy Niey ma pozostać. Gdyby tego nieuczyniła, w tedy utraci samem Prawem Opiekę, a Mąż Jey stanie się solidarnie odpowiedzialny za wszelkie wypadki z Opieki, którą Żona nieprawnie zachowała.

ARTYKUŁ 7.

Gdy Rada familiyna przyzwoicie zwołana, Matkę przy Opiece utrzyma, doda iey koniecznie Męża za współo-

piekóna, który solidarnie odpowiedzialnym będzie za sprawowanie Opieki od czasu zawartego Małżeństwa.

Oddział 2gi.

O opiece powierzoney przez Oyca lub Matkę.

ARTYKUŁ 8.

Prawo obierania za Opiekóna Krewnego, albo nawet obcego należy tylko do ostatniego z umieraiących Rodziców.

ARTYKUŁ 9.

Takowy Opiekón obranym bydź może, albo przez Akt ostatniey woli, albo przez oświadczenie w Sądzie Pokoiu lub przed Notaryuszem.

ARTYKUŁ 10.

Matka po zamęściu powtórnem nie utrzymana przy Opiece dzieci z Małżeństwa pierwszego, niemoże dla Nich obierać Opiekóna.

ARTYKUŁ 11.

Wybór Opiekóna dla dzieci z pierwszego Małżeństwa uczyniony przez Matkę po zamęsciu powtórném, przy Opiece utrzymaną, w ten czas tylko ważnym będzie, ieśli go potwierdzi Rada familiiyna.

ARTYKUŁ 12.

Obrany Opiekón przez Oyca lub Matkę nieiest obowiązanym do przyięcia Opieki, ieśli Go od przyięcia teyże prawne przyczyny uwalnią.

Oddział 3ci.

O opiece wstępnych.

ARTYKUŁ 13.

Gdyby podług przepisów powyższych *Oddziałów* Opieka ani przy Oycu lub Matce, ani przy obranym przez Nich Opiekónie niebyła; w tenczas należy z prawa do Dziada z Oyca, a gdyby tego niebyło, lub się od Opieki prawnie wymówił, albo iey sprawować niemógł, do Dziada z Matki, i tak w górę idąc w tym sposobie, że wstępny z Oyca, winien mieć zawsze pierwszeństwo przed wstępnym z Matki w tymże samym stopniu.

ARTYKUŁ 14.

Gdyby Dziada z Oyca i Dziada z Matki niebyło, lub się Ciż od Opieki

prawnie wymówili, albo iey sprawować niemogli, a znaydowali się dway wyższego stopnia wstępni z linii Oycowskiey Małoletniego, Opieka należy z prawa do tego z nich, który się okaże bydź Dziadem Oycowskim, Oyca Małoletniego.

ARTYKUŁ 15.

Jeżeli takiż sam zbieg między dwoma Pradziadami z linii Macierzystey zachodzi mianowanie nastąpi przez Radę familiyną, która iednak koniecznie iednego z tych dwóch wstępnych obrać powinna.

Oddział 4ty.

O opiece powierzoney przez Radę familiyną.

ARTYKUŁ 16.

Jeżeli Osoba Małoletnia nieusamo-

wolniona zostanie bez Oyca i Matki, bez Opiekóna przez tychże obranego, bez wstępnych płci męskiey, albo ieżeli Opiekón podlega wyłączeniu, lub też sam prawną do uwolnienia siebie od Opieki wskazuie przyczynę, w ten czas Rada familiyna mianować będzie Opiekóna w Kraiu zamieszkałego. Rada familiyna zwróci uwagę na zdolność, stan i maiątek Osoby maiącey bydź obraną za Opiekóna.

ARTYKUŁ 17.

Rada familiyna zwołaną bydź powinna na żądanie kilku, a nawet iednego z krewnych Małoletniego, iego Wierzycieli, lub iedney ze Stron interessowanych, albo z Urzędu przez Sędziego Pokoiu Okręgu, w którym iest zamieszkanie Małoletniego.

Każda Osoba może donosić Sędziemu Pokoiu o potrzebie mianowania Opiekóna.

Urzędnicy Stanu Cywilnego obowiązani są donosić z Urzędu o śmierci Osoby zostawuiącey dzieci Małoletnie, a to pod karą od sześciu do sześćset Złp. przez Sąd Pokoiu wymierzyć się mogącą, z zastrzeżeniem odpowiedzialności za szkody, któreby ztąd wyniknąć mogły.

ARTYKUŁ 18.

Rada familiyna oprócz Sędziego Pokoiu złożona bydź powinna z sześciu nayblizszych Krewnych, lub powinowatych, w połowie z Strony Oycowskiey, w połowie z Strony Macierzystey.

Krewny przenoszony bydź powinien nad Powinowatego w tymże samym sto-

pniu, a między Krewnemi w równym stopniu starszy wiekiem nad młodszego.

ARTYKUŁ 19.

Tylko bracia rodzeni Małoletniego i Mężowie żyiących sióstr rodzonych, są wyłączeni od ograniczenia liczby w Art: 18 postanowioney.

Jeżeli ich iest sześciu, albo i więcey, wszyscy będą członkami Rady familiyney, którą składać będą sami z wstępnemi płci żeńskiey w Stanie Wdowieńskim żyiącemi, i z wstępnemi płci Męskiey, nawet od opieki wymówionemi; ieżeli zaś w mnieyszey są liczbie, przywołanemi będą do uzupełnienienia Rady familiyney inni krewni lub powinowaci, a to według porządku Artykułu 18 ustanowionego.

ARTYKUŁ 20.

Gdy Krewni albo Powinowaci z iedney lub drugiey linli nieznayduią się w liczbie dostateczney w tym kraiu, Sędzia Pokoiu przywoła Obywateli w Kraiu zamieszkałych, którzy mieli związki przyiaźni z Oycem lub Matką Małoletniego.

ARTYKUŁ 21.

Termin do stawienia się oznaczony będzie przez Sędziego Pokoiu w tym sposobie, ażeby między wręczeniem wezwania, a dniem oznaczonym do Zgromadzenia się Rady, wolnych dni było przynaymniey trzy, gdy wszystkie Strony przywołać się maiące mieszkaią w odległości dwóch mil.

W każdym zaś razie, gdyby pomiędzy Stronami przywołać się maiącemi

znaydowały się odległey zamieszkałe, termin wyznaczony będzie tak, żeby prócz powyższych trzech dni wolnych, każdy odległey mieszkaiący miał ieszcze przynaymniey dzień ieden na każde trzy mile odległości.

ARTYKUŁ 22.

Krewni, Powinowaci, albo Przyiaciele tym sposobem przywołani obowiązani będą stawić się osobiście, albo przez Pełnomocników szczególnych.

Członek Rady familiyney, niemoże bydź Pełnomocnikiem drugiego Członka, a Pełnomocnik iednę tylko Osobę zastępować może.

ARTYKUŁ 23.

Każdy Krewny, Powinowaty lub

Przyiaciel przywołany, który niestawi się i nieusprawiedliwi swego niestawiennictwa; podpadnie karze pieniężney Złp. pięćdziesiąt przenosić niemogącey, która wyrzeczona będzie bez Appellacyi przez Prezyduiącego w Radzie familiyney Sędziego.

ARTYKUŁ 24.

Jeżeli iest dostateczna wymówka, a wypada albo czekać członka nieobecnego, albo w mieysce Jego wyznaczyć kogo innego, w takim przypadku, iakoliteż w każdym innym, w którym Interes Małoletniego zdaie się tego wymagać, Prezyduiący Sędzia Pokoiu będzie mógł odroczyć posiedzenie, albo ie przedłużyć.

ARTYKUŁ 25.

Posiedzenia Rady familiyney odby-

wać się będą w mieyscu Sądu Pokoiu lub w innem, które Sędzia Prezyduiący wyznaczy.

Obecność pięciu Członków, licząc w to Sędziego Pokoiu, iest potrzebną do naradzenia się w przedmiotach Opieki. — Opiekónowie niestanowią Kompletu, ale maią tylko głos doradczy.

ARTYKUŁ 26.

Sędzia Pokoiu ma prawo rozstrzygnąć równość zdań głosem stanowczym.

ARTYKUŁ 27.

Opiekón przez Radę familiyną obrany, ieżeli iest obecnym, obowiązany iest przystąpić zaraz do sprawowania Opieki, ieżeli zaś iest nieobecnym, nay-

daley w dni trzy od daty wręczenia sobie Uchwały Rady familiyney, mianuiącey go Opiekónem.

ARTYKUŁ 28.

Opieka iest obowiązkiem osobistym. — Dziedzice Opiekóna obowiązanemi są tylko do zdania rachónków z zarządzania, a ieżeli są Pełnoletni, powinni sie opiekować Małoletnim dopóty, dopóki nowy Opiekón obranym nie będzie.

DZIAŁ IIgi.

O Opiekónie przydanym.

ARTYKUŁ 29.

W każdey Opiece mianowanym będzie przez Radę familiyną Opiekón przy-

dany. Obowiązkiem Jego będzie działać dla dobra Małoletniego w każdym razie, gdy interes Małoletniego znayduie się w kollizyi lub sprzeczności z interessem Opiekóna.

ARTYKUŁ 30.

Opiekón przydany winien nadto donosić Radzie familiyney o wszelkich tych działaniach Opiekóna, z którychby szkodliwe dla Małoletniego skutki dostrzedz lub przewidzieć się dały.

ARTYKUŁ 31.

Skoro sprawowanie Opieki przypadnie na Osobę z rzędu wyliczonych *w Oddziałach*: 1. 2. i 3. poprzedzaiącego *Działu*, Opiekón takowy przed zaczęciem urzędowania swego, powinien w celu mianowania Opiekóna przydane-

go wyiednać zwołanie Rady familiyney, stósownie do przepisów *Oddziału* 4go złożyć sie maiącey.

Gdyby się przed dopełnieniem tey formalności mięszał w sprawowanie Opieki, Rada familiyna bądź na żądanie Krewnych, lub Powinowatych, wierzycieli lub innych Stron interessowanych, bądź z Urzędu przez Sędziego Pokoiu zwołana, odiąć Mu Opiekę będzie mogła, ieżeli z Strony Opiekóna zachodzi zła wiara, zachowuiąc wynadgrodzenie Małoletniemu należące.

ARTYKUŁ 32.

W innych Opiekach mianowanie Opiekóna przydanego nastąpi bezpośrednio po mianowaniu Opiekóna.

ARTYKUŁ 33.

W żadnym przypadku Opiekón kre-

skować niemoże na Opiekóna przydanego.

Opiekón przydany wybrany będzie z tey linii, do którey Opiekón nie należy, wyiąwszy ten przypadek; gdy są bracia rodzeni.

Przepis *Artyk:* 16 zachowanym będzie przy wyborze Opiekóna przydanego.

ARTYKUŁ 34.

Gdy Opieki niedostaie, albo opuszczona była przez nieprzytomność, tém samém Opiekón przydany nie zastąpi Opiekóna, lecz w takim zdarzeniu powinien żądać mianowania nowego Opiekóna pod karą wynagrodzenia szkód Małoletniemu, któreby ztąd wyniknąć mogły.

ARTYKUŁ 35.

Obowiązki Opiekóna przydanego, kończą się z ustaniem Opieki.

ARTYKUŁ 36.

Przepisy w *Dziale III. i IV.* niniéyszego *Tytułu* zawarte stósuią się do Opiekónów przydanych. Lecz Opiekón niebędzie mógł domagać się złożenia Opiekóna przydanego, ani kreskować w Radzie familiyney na ten cel zwołaney.

DZIAŁ IIIci.

O przyczynach uwalniaiacych od Opieki.

ARTYKUŁ 37.

Wolnym iest od Opieki oprócz nad własnemi dziećmi, i dalszemi zstępnemi każdy sprawuiący Urząd Publiczny.

ARTYKUŁ 38.

Również wolnemi są od Opieki wyiąwszy nad własnemi dziećmi albo dalszemi z stępnemi Osoby do Milicyi ruchomey i nieruchomey należące.

ARTYKUŁ 39.

Osoby w poprzedzaiących Artykułach wymienione, ieżeli mimo sprawowania Urzędu, służby, lub polecenia od przyięcia Opieki wymawiaiących, Opiekę takową przyięły, niemogą iuż od niey z teyże samey przyczyny bydź uwolnionemi.

ARTYKUŁ 40.

Przeciwnie ci, którymby publiczne Urzędy, służba, albo polecenie powierzone były po przyięciu i sprawowania

Opieki, ieżeli iey daley sprawować nie chcą, mogą w przeciągu miesiąca domagać się zwołania Rady familiyney, aby ta przystąpiła do zapełnienia mieysca Opiekóna.

Jeżeli po zakończonym urzędowaniu, służbie lub poleceniu nowy Opiekón żąda bydź uwolnionym, lub też dawny do Opieki przywróconym, może Mu bydź takowa przez Radę familiyną napowrót oddana.

ARTYKUŁ 41.

Każdy niekrewny, ani powinowaty, w tym tylko razie do przyięcia Opieki przymuszony bydź może, gdy w Kraiu nieznayduią się Krewni ani Powinowaci do sprawowania Opieki zdolni, i niewymówieni prawnie.

ARTYKUŁ 42.

Każda Niewiasta iako wstępna przez Radę familiyną mianowana, wolną iest od przyięcia Opieki.

ARTYKUŁ 43.

Każda Osoba lat 65 skończonych maiąca, może się od przyięcia wszelkiey Opieki wymówić; kto zaś przed takowym wiekiem został Opiekónem, może skończywszy lat 70 żądać uwolnienia siebie od niey.

ARTYKUŁ 44.

Każda Osoba ciężką słabością dotknięta, gdy takową dostatecznie udowodni, wolną iest od wszelkiey Opieki, może nawet żądać uwolnienia siebie od niey, gdy po iey obięciu słabość takowa nastąpiła.

ARTYKUŁ 45.

Dwie Opieki uwalniaią każdego od przyięcia trzeciey. Małżonek lub Oyciec sprawuiący iuż iednę Opiekę nie może bydź znaglonym do przyięcia drugiey, wyiąwszy Opiekę nad własnemi dziećmi.

ARTYKUŁ 46.

Maiący pięcioro dzieci prawych, wolnemi są od wszelkiey Opieki, wyiąwszy nad temiż dziećmi.

Dzieci poczęte uważane będą za żyiące.

ARTYKUŁ 47.

Przybycie dzieci w ciągu Opieki, nieupoważnia do iey złożenia.

ARTYKUŁ 48.

Jeżeli mianowany Opiekón iest przy-

tomny rozwadze, która Mu Opiekę powierza, powinien natychmiast pod karą usunięcia wszelkich iego przełożeń, iakieby mógł czynić nadal, podać swoie wymówki, które Rada familiyna rozważy.

ARTYKUŁ 49.

Jeżeli mianowany Opiekón niebył osobiście obecnym uchwale Opiekę Mu nadaiącey, może domagać się zwołania Rady familiyney, aby ta powody iego wymówienia się rozważyła. — Uskutecznić to powinien w przeciągu tygodnia od wręczonego Mu oznaymienia o mianowaniu Go Opiekónem, który to przeciąg czasu powiększanym będzie o dzień ieden na każde trzy mile odległości zamieszkania Jego od Mieysca, w którém się Opieka urządza, po upłynieniu tego czasu iuż słuchanym bydź niema.

ARTYKUŁ 50.

Jeżeli wymówienie się odrzucone zostało, może się udać do Sądu o uzyskanie uwolnienia, lecz obowiązanym będzie zarządzać temczasowo przez przeciąg trwaiącego sporu.

ARTYKUŁ 51.

Jeżeli pozyka uwolnienie od Opieki, ci, którzy wymówienie się iego odrzucili, mogą bydź na koszta prawne skazani, ieżeli zaś w sporze upadnie, sam też koszta poniesie.

DZIAŁ IVty.

O niemożności, niezdatności i złożeniu z Opieki.

ARTYKUŁ 52.

Niemogą bydź Opiekonami, ani

Członkami Rady familiyney:

1) Senatór czuwaiący nad Opieką Małoletnich, Sędziowie i Prokuratorowie, Assessorowie przez ciąg Urzędowania swego, wyiąwszy Opiekę własnych dzieci.

2) Małoletni ieżeli nieiest Oycem lub Matką.

3) Niewiasty, wyiąwszy Matkę i wstępne w stanie Wdowieńskim żyiące, i Opiekónkę dobrowolną.

4) Osoby ślubom Zakonnym poświęcone.

5) Osoby zagraniczne.

6) Niechrześcianie nad Chrześcianami.

7) Wszyscy ci, którzy sami, albo których wstępni, zstępni, lub Małżonek maią z Małoletniemi sprawę, przez którą stan tegóż Małoletniego, iego

maiątek cały, lub w znaczney części iest zagrożony.

8) Osoby przez Oyca lub Matkę od Opieki wyráźnie wyłączone.

9) Które albo wcale w Kraiu nie mieszkaią, albo dłużey, iak przez rok, oddalonemi bydź muszą.

ARTYKUŁ 53.

Niezdatnemi do sprawowania Opieki i Rady familiyney są:

1) Pozbawieni własney woli.

2) Zawieszeni w używaniu praw Cywilnych.

3) Wskazani na karę hańbiącą.

4) Ludzie znani z bezrządu, co do Maiątku lub Obyczaiów.

5) Ci, którzyby w sprawowaniu Opieki okazali niezdatność, albo nierzetelność.

Osoby w tym Artykule wyrażone, ulegaią nawet złożeniu z Opieki, ieżeli im wprzód powierzoną była.

ARTYKUŁ 54.

Ktokolwiek raz był wyłączonym od Opieki, albo z niey złożony, ten iuż w żadney Opiece Członkiem Rady familiyney bydź niemoże.

ARTYKUŁ 55.

Ile razy zachodzi potrzeba uznania nieżdolności Opiekóna, albo złożenia Go z Opieki wyrzecze w tey mierze Rada familiyna na domaganie się Opiekóna przydanego, albo z Urzędu zwołana przez Sędziego Pokoiu, do którego żwołanie należy.

Sędzia Pokoiu niemoże odmówić takowego zwołania, gdy wyraźne iest żą-

dane, bądź przez Opiekóna przydanego, bądź przez iednego Członka Rady familiyney, bądź przez więcey, a nawet iednego z Krewnych lub Powinowatych Małoletniego, aż do czwartego stopnia włącznie.

ARTYKUŁ 56.

Wszelka Uchwała Rady familiyney, która wyrzecze niemożność, niezdolność, lub złożenie Opiekóna, powinna zawierać powody, i niemoże nastąpić iak tylko po wysłuchaniu lub przywołaniu Opiekóna.

ARTYKUŁ 57.

Jeżeli Opiekón na Uchwale Rady familiyney wyraźnie przestaie, o czem w protokóle wzmianka uczynioną będzie, lub ieżeli od dnia ogłoszenia U-

chwały obecnemu, a wręczenia iey nieobecnemu, przez dni trzy, dodaiąc dzień ieden na każde trzy mile odległości zamieszkania iego, od zamieszkania przydanego Opiekóna do Trybunału I. Instancyi nieodwołuie się, nowy Opiekón przystąpł natychmiast do Urzędowania swego.

Jeżeli zaszło odwołanie, Opiekón przydany popierać bedzie potwierdzenie Uchwały w Trybuuale I, Instancyi, który w tey mierze z wolną Appellacyą w przeciągu dni 8 zawyrokuie.

ARTYKUŁ 58.

Krewni lub Powinowaci, którzy żądali Rady familiyney mogą wchodzić do sprawy, która roztrząsaną i sądzoną będzie summarycznie.

DZIAŁ Vty.

O zarządzaniu Opiekóna.

ARTYKUŁ 59.

Opiekón staranie mieć będzie o Osobie Małoletniego, i zastąpi go we wszelkich czynnościach cywilnych, wyjąwszy te, które podług prawa, osobiscie odbytemi bydź powinny, lub które samemu Małoletniemu przez prawo są dozwolone.

ARTYKUŁ 60.

W przypadku gdyby Opiekón zaniedbywał żywienia, utrzymywania, lub wychowania Małoletniego, albo nadużywał prawa karności, Opiekón przydany obowiązanym będzie donieść o takowych uchybieniach i nadużyciach Radzie familijney.

Sam Małoletni, a nawet każdy obcy mocni są doniesienie takowe uczynić Sędziemu Pokoiu, do którego zwołanie Rady familiyney należy.

Rada familiyna postanowi w tym względzie środki zaradcze, a nawet będzie mogła w miarę okoliczności złożyć Opiekóna, iako do sprawowania Opieki niezdatnego.

ARTYKUŁ 61.

Opiekón zarządzać powinien maiątkiem Małoletniego, iako dobry Oyciec familii.

Opiekón przydany obowiązany iest w tey mierze uchybienia Opiekóna donosić Radzie familiyney, która skutkom szkodliwym zaradzi, albo gdyby to iuż nastąpić niemogło, środki zabezpieczaiące Małoletniemu wynagrodzenie z ma-

iątku Opiekóna postanowi, a nawet w miarę okoliczności tegóż Opiekona, iako niezdatnego albo nierzetelnego z Opieki złoży.

ARTYKUŁ 62.

Opiekón niemoże kupować dóbr Małoletniego, ani ich brać w dzierżawę, oprócz takiego zdarzenia, w którym Rada familiyna upoważni Opiekóna przydanego, aby Mu ie dzierżawą wypuścił, ani może przyimować ustąpienia iakiegokolwiek prawa lub wierzytelności przeciw mianemu w Opiece.

ARTYKUŁ 63.

Opiekón obowiązany iest w przeciągu dni dziesięciu od mianowania go Opiekónem żądać przyłożenia pieczęci do każdego spadku, który się na rzecz Małoletniego otworzy, wyiąwszy gdy

spadek takowy znayduie się w posiadaniu którego z Rodziców Małoletniego.

ARTYKUŁ 64.

Opiekón powinien w przeciągu dni dziesięciu, od dnia, w którym Mu powołanie Go do Opieki należycie wiadome zostało, żądać odięcia pieczęci, ieżeli przyłożone były, a w każdym razie dopilnować niezwłocznego sporządzenia Inwentarza Maiątku Małoletniego, w obecności Opiekóna przydanego.

Po skończonym Inwentarzu lub w czasie robienia Inwentarza, winien Notaryusz znayduiące się pieniądze gotowe, gdy przenoszą pięćset Złp. złożyć do Depozytu Sądowego, a wszystkie dokumenta dotyczące się Massy Opiekónowi oddać, ieżeli Opiekón będzie do tego od Rady familiyney upoważniony.

Opiekón powziąwszy w ciągu sprawowania Opieki wiadomość o spadku na rzecz Małoletniego otworzonym, winien w dniach dziesięciu, od dnia powziętey wiadomości, toż samo dopełnić.

ARTYKUŁ 65.

Jeżeli się co Opiekónowi od Małoletniego należy, powinien to oświadczyć do Inwentarza pod utratą należytości.

Urzędnik sporządzaiący Inwentarz obowiązany ostrzedz go w tey mierze, o ostrzeżeniu takowém wzmiankę w Akcie uczynić.

Od utraty należytości pomimo ostrzeżenia Urzędnika do Inwentarza nie podaney uwolnić tylko może Opiekuna udowodniona przez Niego niewiadomość w ówczas o teyże należytości.

ARTYKUŁ 66.

Opiekón przedstawi Radzie familiyney Inwentarz w przeciągu Miesiąca od zakończenia onego, a ta oznaczy; które ruchomości, gdzie i w iakim czasie sprzedane, a które w naturze zachowane bydź maią.

Uchwała takowa przez Trybunał I. Instancyi zatwierdzoną będzie.

Sprzedaż następować powinna przez Publiczną licytacyą przed Urzędnikiem Publicznym od Trybunału I. Instancyi wyznaczonym podług przepisu postępowania Sądowego i w obecności Opiekuna przydanego.

Rzeczy zepsuciu podpadaiące, oraz i te, których utrzymanie byłoby zbyt kosztownem, niezwłocznie sprzedanemi bydź maią.

Ruchomości niżey taxy sprzedanemi

niebedą, iednakże za poprzednią Uchwałą Rady familiyney nawet niżey taxy, sprzedanemi bydź mogą.

ARTYKUŁ 67.

Oyciec i Matka którym służy prawne Maiątku Małoletniego użytkowanie, niezostaią w konieczności sprzedawania ruchomości, ieżeli ie chcą zachować w celu powróceuia ich w naturze, lecz w takowym przypadku postaraią się o oszacowanie ich swym kosztem, podług istotney wartości, przez trzech biegłych, a nawet iednego przez Radę familiyną na przedstawienie Opiekóna przydanego mianować się winnych, którzy przed Sędzią Pokoiu wykonaią przysięgę, obowiązani zaś będą zapłacić wartość szacónkową tych ruchomości, którychby w naturze zwrócić niemogli.

Rada familiyna postanowi czyli Rodzice w zachodzącym przypadku wartość ruchomości zabezpieczyć są obowiązani.

ARTYKUŁ 68.

Skoro Opiekón wyiąwszy Oyca i Matkę, przystąpi do sprawowania Opieki; Rada familiyna oznaczy przybliżonym sposobem, i w miarę zarządzanego maiątku ilość, którey roczne wydatki na Małoletniego, tudzież na zarządzanie iego maiątkiem łożyć się maiące przewyższać niemogą; postanowi oraz w tymże samym Akcie, czyli Opiekón upoważniony bydź ma do przybrania ku swey pomocy iednego, lub więcey rządzców szczególnych płatnych, i pod iego odpowiedzialnością działaiących.

ARTYKUŁ 69.

Taż Rada oznaczy wyraźnie ilość,

po zebraniu którey Opiekón obowiązanym będzie ulokować lub obrócić korzystnie przewyżkę przychodów nad wydatki zbywaiących.

Dowody wszelkie co do korzystnego użycia przedstawić winien Radzie familiyney. Użycie takowe nastąpić powinno w przeciągu sześciu Miesięcy, po upłynieniu których winien będzie zapłacić prowizyą od Summy korzystnie nie użytey.

ARTYKUŁ 70.

Jeżeli Opiekón niepostarał się o oznaczenie przez Radę familiyną ilości, od którey zebrania ma się zaczynać korzystne użycie; w takim razie po upłynieniu przeciągu czasu w Artykule poprzedzaiącym oznaczonego, winien bę-

dzie prowizyą od wszelkiey choćby naymnieyszey, a korzystnie nieużytey ilości.

ARTYKUŁ 71.

Żaden Opiekón nawet Oyciec lub Matka niemoże długu zaciągać na rzecz Małoletniego, ani alienować lub hypoteką obciążać iego dóbr nieruchomych, niebędąc do tego upoważnionym Uchwałą Rady familiyney zatwierdzoną przez Trybunał.

Upoważnienie takowe niepowinno bydź udzielane, iak tylko z powodu konieczney potrzeby, lub oczywistey korzyści, iednak w przypadku zachodzącey konieczney potrzeby, Rada familiyna, udzieli swe upoważnienie w tenczas dopiero, gdy ogółowym przez Opiekóna złożonym rachunkiem wykazano zostanie: że gotowe pieniądze, ruchomości a

i dochody Małoletniego nie są dostarczaiącemi. W każdym przypadku Rada familiyna przeznaczy, które z pomiędzy nieruchomości sprzedane bydź maią, oraz przepisze warónki, iakie pożytecznemi bydź uzna.

To samo stósuie się do nabycia dóbr nieruchomych, do wypowiadania Kapitałów hypoteczne bezpieczeństwo maiących, i wszelkich Aktów większey wagi nienależących do przeszłego zarządzania.

ARTYKUŁ 72.

Sprzedaż odbywać się będzie przez publiczną licytacyą w tym porządku, iak w drodze exekucyi Sądowey w obecności Opiekóna lub Opiekóna przydanego.

ARTYKUŁ 73.

Jeżeli wartość nieruchomości nie przewyższa tysiąca Złp. wolno będzie Radzie familiyney dozwolić sprzedaży z wolney ręki, która iednak Uchwała przez Trybunał zatwierdzoną bydź ma.

ARTYKUŁ 74.

Formalności sprzedaży Dóbr nieruchomych Małoletniego *Art*: 70 71. i 72. przepisane nieściągaią się do przypadku, gdy sprzedaż przez licytacyą na żądanie współwłaściciela w niepodzielności zostaiącego Wyrokiem Sadowym nakazaną została, wszelako i w tym przypadku licytacya, z zachowaniem formy *Art*: 71 przepisaney odbywać się, i obce Osoby do Niey przypuszczonemi bydź powinny.

ARTYKUŁ 75.

Opiekón niejest mocen bez upoważnienia Rady familiyney, ani przyiąć ani zrzec się spadku, któryby się dla Małoletniego otworzył.

W przedmiocie takowym, ci którzyby spadek w razie zrzeczenia się z strony Małoletniego przypadał, kreskować niemogą.

Uchwała Rady familiyney do zrzeczenia się spadku upoważniaiąca, dopiero w skutku przeyrzenia Inwentarza przez Opiekóna złożyć się maiącego wydaną bydź może, a wykonaną dopiero będzie w ten czas gdy potwierdzenie Sądowe uzyskanem zostanie.

Przyięcie spadku nie może nastąpić iak tylko z dobrodzieystwem Inwentarza.

ARTYKUŁ 76.

W przypadku gdy odrzucony w imieniu Małoletniego spadek przez nikogo innego przyięty niezostał, spadek takowy może bydź, bądź przez Opiekóna nową Uchwałą Rady familiyney, tym celem upoważnionego, bądź przez Małoletniego za doyściem do lat, na powrót przyiętym, lecz tylko z ograniczeniami w Artykule 74 wyrażonemi, i w takim tylko stanie, w jakim się znayduią przy nowem obięciu, bez możności sprzeciwiania się sprzedaży i innym Aktom, które mogły bydź prawnie wykonane, między czasem pierwszego zrzeczenia się a przyęcia na nowo.

ARTYKUŁ 77.

Darowizna Małoletniemu uczyniona niemoże bydź przyięta przez Opiekóna bez upoważnienia od Rady familiyney,

darowizna ta będzie miała taki sam skutek względem Małoletniego, iak względem Pełnoletniego.

ARTYKUŁ 78.

Żaden Opiekón nie iest mocen bez upoważnienia Rady familiyney, rozpoczynać imieniem Małoletniego spraw w przedmiotach następuiących:

1) Gdy spór zachodzi o granicę, wyiąwszy spraw possessoryinych.

2) Względem praw do hypoteki wniesionych, a ściągaiących sie bądź do dziedzictwa dóbr nieruchomych, bądź do Kapitałów, lub innych należności rzeczowych.

ARTYKUŁ 79.

Również żaden Opiekón niemoże bez upoważnienia Rady familiyney, przy-

znawać żadnych żądań opieranych na prawach do nieruchomości ściągaiących się, a do ksiąg hypotecznych lub wcale niewniesionych, lub wpisanych tylko iako sporne, lub sposobem zastrzeżenia.

ARTYKUŁ 80.

Upoważnienie Rady familiyney iest potrzebne, gdy Opiekón w imieniu Małoletniego chce się domagać działu, mocen zaś iest bez takowego upoważnienia odpowiadać na żądanie działu przeciw Małoletniemu wniesione.

ARTYKUŁ 81.

Aby dział względem Małoletniego miał te skutki, iakie pomiędzy pełnoletniemi, powinien bydź według przepisów Kodexu postępowania sporządzony,

wszelki inny dział za tymczasowy uważany będzie.

ARTYKUŁ 82.

Opiekón w imieniu Małoletniego, niemoże zawierać tranzakcyi, tylko za poprzedniczem upoważnieniem Rady familiyney.

Ażeby tranzakcya była ważna, powinna bydź zatwierdzoną przez Trybunał. Układ poiednawczy o przedmioty pięćset Złotych wartości nieprzenoszące, może bydź za samém Rady familiyney upoważnieniem ważnie zawarty.

Zapisanie się na Sąd polubowny w imieniu Małoletniego w żadnym razie następować niemoże.

ARTYKUŁ 83.

Opiekón niemoże bydź obecnym po-

stanowieniu Rady familiyney, gdy w przedmiocie naradzania się teyże Rady własny iego interes zachodzi, iak również we wszelkich szczególnych, prawem przewidzianych przypadkach.

Przepis ten stósuie się także i do innych Członków Rady familiyney.

ARTYKUŁ 84.

Opiekón maiący ważne powody do nieukontentowania z postępków Małoletniego, może uczynić przedstawienie Radzie familiyney, ieżeli upoważnienie do tego od Rady otrzyma, może wymagać zamknięcia Małoletniego podług tego, co iest ustanowione w tym przedmiocie *w Tytule o władzy Oycowskiey.*

DZIAŁ VIty.

O rachunkach i odpowiedzialności z Opieki.

ARTYKUŁ 85.

Każdy Opiekón obowiązany iest zdawać Radzie familiyney rachunki co rok pod karą pieniężną, od dziesięciu do sześćset Złpol: przez Radę familiyną wyznaczyć się maiącą, a nawet pod przymusem osobistym; który iednak tylko przez Trybunał po prawnem zapozwaniu Opiekóna przez Opiekóna przydanego, wyrzeczonym bydź może. — Do sporządzenia rachunku z Opieki nie iest prawem wymagana pewna forma, a nawet użycie do niego Papieru Stęplowego nieiest potrzebném.

ARTYKUŁ 86.

Ostatni rachunek składany będzie Małoletniemu, albo iego Spadkobiercom, gdy Opieka ustaie, przez doyście do pełnoletności, przez usamowolnienie albo przez śmierć Małoletniego, a Opiekónowi przydanemu gdy sprawowanie Opieki przechodzi do inney Osoby.

ARTYKUŁ 87.

Rachunek oddanym będzie Opiekónowi przydanemu do zamonitowania, ten wysłuchawszy rachunku rocznego, albo ostatniego, i załatwiwszy wszelkie względem niego zachodzące wątpliwości, przedstawi takowy wraz z złożonemi dowodami Radzie familiyney, która ieżeli nieznaydzie nic do nadmienienia, upoważni Opiekóna przydanego do pokwitowania zdaiącego rachunek; w prze-

ciwnym zaś razie, poleci mu sprostowanie, bądź zgodnie z Opiekónem, bądź drogą Sądową.

ARTYKUŁ 88.

Rachónki roczne gdy załatwione zostaną, zwrócone będą wraz z dowodami, które Sędzia Pokoiu zaparafuie, Opiekónowi dla zachowania i oddania ich przy złożeniu ostatniego rachunku, zostawuiąc drugi Exemplarz samego rachunku w Archivum Sądu Pokoiu.

ARTYKUŁ 89.

Jeżeli zachodzą spory o złożenie rachunku, lub względnie rachunku iuż złożonego, takowe sądzone będą tak, iak inne spory cywilne.

ARTYKUŁ 90.

Każdy układ, któryby mógł zayść

między Opiekónem a Małoletnim gdy do lat doszedł, względem rachunku ze sprawowania opieki, nieważnym będzie ieżeli go niepoprzedziło zaświadczenie Sędziego Pokoiu, że Opiekón na dni 10 przed tym układem złożył w Kancellaryi Sądu Pokoiu temuż Małoletniemu do lat doszłemu ostatni rachunek z dowodami usprawiedliwiaiacemi.

ARTYKUŁ 91.

Ilość, iakaby od zdaiącego ostatni rachunek należeć się okazała, przynosić będzie z prawa prowizyą, od dnia zatwierdzenia tegóż rachónku.

Jeżeli zaś Małoletni Opiekónowi dłużnym się bydź okaże, z rachunku bądź rocznego, bądź ostatniego, w ów czas należeć się będzie prowizya od daty wezwania po zatwierdzeniu rachónków.

ARTYKUŁ 92.

Wszelkie sprawy Małoletniego przeciw Opiekónowi z powodu sprawowania Opieki upadaią przedawnieniem pięcioletnim rachuiąc od pełnoletności.

ARTYKUŁ 93.

Opiekón iest odpowiedzialnym za wszelkie szkody i stracone korzyści iakieby dla Małoletniego ze złego sprawowania Opieki wyniknąć mogły. Podobnież odpowiedzialnemi są Ci wszyscy którzy opiekę tymczasowo sprawować obowiązani, iako i ci, ktòrzybyią nieprawnie sprawowali.

ARTYKUŁ 94.

Jeżeli sprawuiący Opiekę stał się podług przepisów *Działu V.* odpowiedzialnym, albo ieżeli przy nim należność

iakowa dla Małoletniego pozostaie; na tenczas służy temuż Małoletniemu tak w ciągu Małoletności, iako i po doyściu do lat tytuł do hypoteki przeciw sprawuiącemu Opiekę.

ARTYKUŁ 95.

W takowym przypadku i tak długo iak Opieka trwa, ieszcze winien Opiekón przydany żądać bez zwłoki wpisania do hipoteki; a nadto starać się o ściągnienie i korzystne użycie należności. Takowego wpisania hipoteki domagać się mocni będą: każdy Członek Rady familiyney, każdy Krewny, tudzież Prokurator przy Trybunale I. Instancyi, i sam Małoletni.

ARTYKUŁ 96.

Opiekón przydany iest głównie od-

powiedzialnym za niedopełnienie Obowiązku w Art: 34 onemu wskazanego, tudzież względnie tych wszystkich czynności, w których stósownie do *Art*: 29 z powodu sprzeczności interessu Opiekóna głównego z interessem Małoletniego działać iest obowiązanym.

Jest solidarnie z Opiekónem odpowiedzialny w przypadkach, w których Mu wspólne z Opiekónem działanie prawem iest polecone.

Sciaga na siebie odpowiedzialność posiłkową na przypadek, gdyby Opiekón niebył w stanie wynagrodzić Małoletniego.

1) Jeżeli zaniedbał uwiadomić dłużników Małoletniego o złożeniu Opiekóna z Opieki.

2) Jeżeli zaniedbał donieść Radzie familiyney okoliczności któreby niezdol-

ność Opiekóna albo potrzebę złożenia go z Opieki za sobą pociągały.

Jeżeli względnie odbierania Rachónku z Opieki lub zabespieczenia Małoletniego co do odpowiedzialności Opiekóna, lub należności od Niego, niedopełnił ściśle obowiązków *Art:* 87. i 95. wskazanych.

ARTYKUŁ 97.

W tych wszystkich przypadkach służą Małoletniemu takie same prawa na maiątku Opiekóna przydanego, iakie podług *Art:* 94 służą temuż Małoletniemu, na maiątku Opiekóna głównego, który się stał odpowiedzialnym.

Dochodzenie takowych praw sposobem w Art: 95 przepisanym, tudzież w ogóle poszukiwanie odpowiedzialności na Opiekónie przydanym, poleci

Rada familiyna, ieżeli Opieka trwa, jeszcze iednemu z pomiędzy swych Członków.

Gdyby zaś Rada familiyna uznała potrzebę złożenia z Opieki tegóż Opiekóna przydanego, w takowym razie nowy Opiekón przydany przeciw niemu czynić będzie.

ARTYKUŁ 98.

Członki Rady familiyney staią się odpowiedzialnemi Małoletniemu za podstęp, i za wielkie a szkodliwe niedbalstwo.

ARTYKUŁ 99.

Sąd Pokoiu winien co rok składać Tabelle o wszystkich Opiekach; co kwartał zaś o tych czynnościach w Opiekach, iakie w tym kwartale przedsięwzięto, a

to tak Sądowi Appellacyinemu, iako i Senatorowi czuwaiącemu nad Opieką Małoletnich.

DZIAŁ VIImy.

O usamowolnieniu Dzieci prawych.

ARTYKUŁ 100.

Małoletni iest usamowolnionym z prawa przez Małżeństwo wyiąwszy przypadek, ieżeli zawarcie Małżeństwa bez zezwolenia Rodzicow, wstępnych, lub Rady familiyney, przez Osobę Małoletnią nastąpiło.

ARTYKUŁ 101.

Małoletni niebędąc Małżonkiem, może po doyściu lat 15 bydź usamowol-

nionym przez Oyca, albo gdyby ten nieżył lub Władzy Rodzicielskiey nie sprawował, przez Matkę Władzę takową sprawuiącą.

Takowe usamowolnienie nastąpi przez oświadczenie Oyca lub Matki przed Sądem Pokoiu Okręgu zamieszkania Małoletniego.

Usamowolnienie przez Matkę niesprawuiącą Opieki, wtedy tylko ważném będzie, gdy przez Radę familiyną potwierdzonem zostanie.

ARTYKUŁ 102.

Gdyby Oyciec nieżył, lub Władzy Rodzicielskiey był pozbawionym, a Matka również nieżyła, albo Władzę Rodzicielską utraciła; Małoletni może także lecz dopiero po skończonych la-

tach 18 bydź usamowolnionym, ieżeli Rada familiyna usposobionym go w tey mierze uzna.

W takowym przypadku usamowolnienie nastąpi z mocy Uchwały, która postanowi, i przez oświadczenie Sędziego Pokoiu w Radzie familiyney prezyduiącego w tymże samym Akcie uczynione: *że Małoletni iest usamowolnionym.*

ARTYKUŁ 103.

Gdyby Opiekón zaniedbywał z swey strony postarać się o usamowolnienie Małoletniego, o którym w Artykule poprzedzaiącym iest mowa, na ten czas Opiekón przydany, albo który z Krewnych lub Powinowatych Małoletniego, aż do czwartego stopnia włącznie, ieżeli go sądzą bydź usposobionym do usa-

mowolnienia, mogą domagać się zwołania Rady familiyney celem postanowienia w tey mierze. Sąd Pokoiu, do którego zwołanie Rady należy, przychylić się powinien do takowego żądania.

ARTYKUŁ 104.

Każdy usamowolniony będzie miał Kuratora, Oyciec lub Matka Opiekę sprawuiący, są z prawa Kuratorami.

Jednak gdy Matka będąc Kuratorką, chce iść za Mąż; na ten czas przepisy *Art*: 6 i 7. względem Opieki zastósowane będą i do kuratoryi. Gdyby Oyciec lub Matka nieżyli, albo kuratoryi sprawować niemogli, lub iey też przyiać niechcieli; w takim razie mianowany będzie Kurator przez Radę familiyna.

Z resztą przepisy *Działu IIIgo o przyczynach uwalniaiacych od Opieki i Działu IVgo o niemożności, niezdatności i złożeniu z Opieki* zastósowane będą i do Kuratorów.

ARTYKUŁ 105.

Małoletniemu usamowolnionemu złożony będzie przy assystensyi Kuratora rachunek z Opieki, a to stósownie do przepisów *Działu VI.*

Jeżeli składaiący rachunek iest Kuratorem usamowolnionego, Rada familiina przyda usamowolnionemu Kuratora szczególnego do odebrania rachunku.

ARTYKUŁ 106.

Małoletni usamowolniony mocen iest wypuszczać dobra swe nieruchome w dzierżawę lub naiem; lecz nie na

dłużey, iak na lat trzy, również mocen pobierać swe dochody, i z takowych kwitować, niemniey przedsiebrać wszelkie czynności, do prostego tylko zarządzenia ściągaiące się.

Względem takowych czynności nie będzie Mu służyło prawo żądania przywrócenia do pierwszego stanu w tych wszystkich przypadkach, w którychby przywrócenie to Pełnoletniemu nie służyło.

ARTYKUŁ 107.

Niemoże przedsiębrać ani bronić sprawy tyczącey się własności dóbr nieruchomych, albo kapitałów lub praw hipotekowanych, niemoże podnosić nawet kapitału ruchomego, i z niego kwitować bez assystencyi swego Kuratora;

który w ostatnim przypadku czuwać będzie nad korzystnem podniesionego kapitału użyciem.

ARTYKUŁ 108.

Małoletni usamowolniony, niemoże pod żadnym pozorem zaciągać pożyczki bez Uchwały Rady familiyney, potwierdzoney przez Trybunał Iwszey Instancyi, po wysłuchaniu wniosków Prokuratora.

ARTYKUŁ 109.

Również bez zachowania form dla Małoletniego nieusamowolnionego przepisanych, niemoże przedawać lub zbywać dóbr swoich nieruchomych, ani żadnych innych przedsiębrać czynności, wyiąwszy te, które do prostego tylko zarządzenia należą.

ARTYKUŁ 110.

Małoletni usamowolniony, wyiąwszy usamowolnionego przez Małżeństwo, któryby nadużywał praw *Art*: 106. 107. 108. 109 sobie udzielonych, może bydź pozbawionym dobrodzieystwa usamowolnienia, które to pozbawienie z zachowaniem tychże samych formalności iakie do udzielenia są przepisane, następować powinno.

ARTYKUŁ 111.

Od dnia w którym usamowolnienie iest odwołane, wraca się Małoletni pod Władzę Rodzicielską, albo pod Opiekę, która ieżeli ma mieysce, powinna bydź podług przepisów prawa na nowo urządzoną.

Takowy Małoletni niemoże bydź

przez Rodziców, lub Opiekę powtórnie usamowolnionym.

ARTYKUŁ 112.

Małoletni usamowolniony do czynności handlowych upoważniony, uważa się za Pełnoletnego, co do wszelkich działań tyczących się tychże interessów handlowych.

DZIAŁ VIIImy.

O Opiece nad Dziećmi nieprawemi i tychże usamowolnieniu.

ARTYKUŁ 113.

Dzieci Małoletnie nieprawe do właściwych Instytutów na ten Cel przeznaczonych przyięte, zostaią co do stanania o ich Osobie, i co do zarządze-

nia ich maiątkiem pod Opieką Przełożonych, i podług Urządzeń Administracyinych tychże Instytutów. W czynnościach Cywilnych zastąpionemi będą przez Osobę, którą do każdego szczególnego przypadku ciż Przełożeni Instytutu upoważnią.

ARTYKUŁ 114.

Opieka takowa trwa do pełnoletności lub usamowolnienia Małoletniego chybaby Instytut pierwey z pod swego starania tegóż Małoletniego zupełnie wypuścił.

ARTYKUŁ 115.

Co do usamowolnienia służą Przełożonym Instytutu te same Prawa, które Oycu i Matce w poprzedzaiącym *Dziale* są udzielone.

ARTYKUŁ 116.

Usamowolniony w przypadkach, w których podług przepisów *Działu* poprzedzaiącego sam czynić iest mocen, potrzebować będzie szczególnego upoważnienia od Przełożonych Instytutu, albo assystencyi Osoby przez Nich upoważnioney.

ARTYKUŁ 117.

Dzieci nieprawe do Instytutu Publicznego nieprzyięte, albo z pod iego starania wypuszczone, zostaią samem przez się prawem pod Opieką tego z Rodziców, przez które dobrowolnie prawnie uznanemi zostały, a ieżeli dobrowolnie uznane przez obydwóch: Opieka z prawa należy do Matki, a po śmierci Jey, albo gdyby Opiekónką bydź niemogła, do Oyca.

ARTYKUŁ 118.

Gdy takowe dziecię zostaie bez Oyca i Matki, i bez Opiekóna przez Oyca lub Matkę obranego, albo gdyby też Osoby znaydowały się w przypadku wyłączenia od Opieki albo prawnego wymowienia się, mianowany będzie Opiekón przez Radę Opiekóńczą.

ARTYKUŁ 119.

Rada Opiekóńcza złożona będzie z sześciu Osób znanych z dobroczynności, a w mieyscu urządzenia Opieki zamięszkałych.

ARTYKUŁ 120.

Z resztą wszelkie przepisy poprzedzaiących *Działów*: *O Opiece nad dziećmi prawemi, i o usamowolnieniu dzieci prawych*, stósuią się także do dzieci

nieprawych Małoletnich staraniu Instytutu publicznego nieporuczonych.

TYTUŁ IIgi.

O pozbawieniu własney woli i o Doradzcy Sądowym.

DZIAŁ Iwszy.

O pozbawieniu własney woli.

ARTYKUŁ 121.

Tak Pełnoletni, iako też Małoletni usamowolniony, w ciągłym stanie niedołężności, pomieszania zmysłów, albo szaleństwa zostaiący, powinien bydź pozbawionym własney woli, choćby nawet w stanie tym znaydowały się przerwy rozsadek okazuiące.

Takowe pozbawienie własney wo-

li żądane bydź może, także względem Małoletnego nieusamowolnionego, a to na rok przed doyściem do pełnoletności, czyli po skończonym roku 20.

ARTYKUŁ 122.

Każdy iest mocen żądać pozbawienia własney woli względem swego Krewnego, również Małżonek ieden względem drugiego, Opiekón względem Małoletniego nieusamowolnionego, a Kurator względem usamowolnionego.

ARTYKUŁ 123.

W przypadku szaleństwa, gdy ani Małżonek, ani żaden Krewny pozbawienia własney woli niedomagaią się, winien to dopełnić Prokurator, który także może żądać pozbawienia woli względ-

dem Osoby, która znayduiąc się w stanie niedołężności, lub pomieszania zmysłów, niema ani Małżonka ani Krewnych znanych.

ARTYKUŁ 124.

Każde żądanie pozbawienia własney woli, zaniesionem będzie do Trybunału I. Instancyi i zawierać powinno: czyny niedołężności, pomieszania zmysłów, albo szaleństwa przy załączeniu dowodów i wymienieniu świadków.

ARTYKUŁ 125.

Do Składu Rady familiyney, która podług przepisów Kodexu Postępowania da zdanie względem stanu Osoby, którey pozbawienie woli iest żądane, niemogą należeć ci, którzy się tegóż po-

zbawienia domagaią, przecież Małżonek i Dzieci teyże Osoby mogą bydź do Rady przypuszczonemi, ale w niey głosu stanowczego mieć niebędą.

ARTYKUŁ 126.

Sąd powziąwszy zdanie Rady familiyney, ieżeli takowe iest za pozbawieniem woli Osoby, względem którey żądanie to zaszło, zapozwać ią nakaże, i badać będzie przy zamkniętych drzwiach; ieżeli zaś Osoba ta w Sądzie stawić się niemoże, albo gdyby pomimo zapozwania niestawiła się, badania czynione będą w iey mieszkaniu przez Sędziego do tey czynności delegowanego, z przybraniem Pisarza.

W każdym przypadku Prokurator obecny będzie badaniom.

ARTYKUŁ 127.

Sąd po pierwszem badaniu wyznaczy ieżeli uźna tego potrzebę, temczasowego zarządcę, który o Osobie i maiątku pozwanego staranie mieć będzie.

ARTYKUŁ 128.

Wyrok w sprawie o pozbawieniu własney woli, niemoże bydź wydanym, iak tylko na Audyencyi publiczney, po wysłuchaniu Stron, lub zaocznie gdy te zapozwane będąc niestawią się.

Gdy pozbawienie woli żądane iest względem Małoletnego przez Opiekóna lub Kuratora iego, w takim razie pozwanemu wyznaczony będzie przez Trybunał I. Instancyi Kurator szczególny do assystowania mu w sprawie.

ARTYKUŁ 129.

Trybunał odrzucaiąc żądanie pozbawienia woli Osoby pełnoletney, może iednak gdy tego okoliczności wymagaią postanowić, iż pozwany odtąd niema bydź mocen bez assystencyi Doradzcy, który mu tym samym wyrokiem przydany zostanie, stawać w Sądach iako Strona, układów poiednawczych zawierać, długów zaciągać, kapitałów nawet ruchomych podnosić, i z nich kwitować, dobr nieruchomych lub kapitałów hipotekowanych zbywać, albo hipoteką obciążać.

ARTYKUŁ 130.

W przypadku Appellacyi od Wyroku I. Instancyi, Sąd Appellacyiny, gdy tego uzna potrzebę, może Osobę

którey pozbawienie woli iest żądane, na nowo badać, albo takowe nowe badanie Delegowanemu polecić.

ARTYKUŁ 131.

Każdy wyrok pozbawienie woli uznaiący lub Doradzcę wyznaczaiący, będzie przez Stronę powodową wyięty, stronie wręczony, i po prawomocności tegóż wyroku w przeciągu dni dziesięciu, na tablicach, które w Izbie Audyencyonalney Sądowey, w Kancellaryach Notaryuszów zawieszone bydź powinny, wpisany.

Prokurator wykonania przepisu tego dopilnuie.

Nadto wyrok powinien bydź na wniosek Strony powodowey albo Prokuratora w równym przeciągu czasu wpisanym

w księgi hypoteczne dóbr nieruchomych osoby, która za pozbawioną woli iest uznana, albo którey Doradzca sądowy iest wyznaczony, tudzież tych Dóbr, na których taż Osoba ma kapitał zahypotekowany.

ARTYKUŁ 132.

Skazany prawomocnie wyrokiem naocznym na karę główną, z prawa pozbawionym iest własney woli. Wyrok natychmiast po osiągnieniu prawomocności powinien bydź za dopilnowaniem Prokuratora, lub któreykolwiek Strony interceressowaney wpisanym na tablice, o których w poprzedzaiącym *Artykule* iest mowa, tudzież w księgi hypoteczne dóbr nieruchomych Osoby bezwłasnowolney, iako też i tych, na których

tał Osoba ma kapitał zahipotekowany.

ARTYKUŁ 133.

Pozbawienie woli z powodu niedołężności, pomieszania zmysłów, lub szaleństwa, albo wyznaczenie Doradzcy, osiąga swóy skutek zaraz od zapadnięcia wyroku, a pozbawienie woli w skutek kary Sądowey, od ogłoszenia skazanemu przez Sąd karny Wyroku prawomocnego.

Wszelkie czynności przez pozbawionego własney woli, lub też bez assystencyi Doradzcy przez Osobę, którey tenże iest wyznaczony, późniey przedsięwzięte, z prawa będą nieważne.

Jednak unieważnienie czynności tyczących się dóbr nieruchomych albo na-

leżności hypotekowanych Osoby własney woli pozbawioney, albo doradzcę wyznaczonego maiącey, niemoże bydź przeciw trzeciemu dobrey wiary nabywcy poszukiwanem, ieżeli wyrok w księgi hipoteczne stósownie do przepisów *Art*: 131. i 132. wpisanym niebył, w czasie podania do tychże ksiąg praw przez tegóż trzeciego nabytych.

ARTYKUŁ 134.

Czynności, które nastąpiły przed Wyrokiem pozbawienie Woli z powodu niedołężności, pomieszania zmysłów, albo szaleństwa uznaiącym, mogą bydź unieważnione, ieżeli w czasie ich przedsięwzięcia, przyczyna do pozbawienia woli oczywistą albo powszechnie wia-

domą była, nienaruszaiąc iednak praw trzeciego w dobrey wierze nabytych.

ARTYKUŁ 135.

Po śmierci Osoby, która przed swem zeyściem za pozbawioną własney woli wyrokiem uznaną niezostała, i względem którey nawet żądanie o to do Sadu wniesione niebyło, niemogą bydź zaskarzane iey czynności, z przyczyny niedołężności, pomieszania zmysłów, albo szaleństwa, chyba że dowód stanu takowego z samego iuż Aktu zaskarzonego wykazuie się.

ARTYKUŁ 136.

Gdy Wyrok I. Instancyi pozbawienie Woli uznaiący stał się prawomocnym, lub w Appellacyi potwierdzonym został, również gdy Wyrok nao-

czny na karę główną skazuiący, stał się prawomocnym; Opieka nad pozbawionym własney Woli urządzoną będzie podług przepisów *Tytułu o Małoletności, o Opiece i usamowolnieniu.*

Urzędowanie tymczasowego zarządcy ustaie i tenże zda rachunek Opiekónowi, ieżeli sam Opiekónem niezostał.

Jeżeli iednak pozbawiony własney Woli, iest Małoletnim pod Opieką zostaiącym, Opieka nad Nim iako Małoletnim prowadzona bydź powinna nadal aż do iego pełnoletności.

ARTYKUŁ 137.

Mąż z prawa iest Opiekónem Żony swoiey pozbawioney własney woli.

ARTYKUŁ 138.

Żona może bydź przez Radę fami-

liyną mianowana Opiekónką Męża swego, a w takim razie ustanowi taż Rada sposób i warunki zarządzania, wolno iednak będzie Żonie zaskarzyć Jey Uchwałę do Trybunału I. Instancyi, gdyby się przez nią pokrzywdzoną bydź mniemała.

Aż do postanowienia Rady familiyney względem nadania, lub nienadania Żonie Opieki, taż Żona tymczasowo zarządzać powinna.

ARTYKUŁ 139.

Gdyby Osoba własney Woli pozbawiona niemiała Małżonka do sprawowania Opieki zdolnego, albo gdyby Rada familiyna postanowiła Żonie nienadać Opieki, w tenczas Opieka samem przez się prawem należy do Oy-

ca lub Matki, stósownie do przepisów *Oddziału Igo, Działu IIgo i Działu VIIIgo Tytułu o Małoletności, Opiece nad Małoletniemi i Usamowolnieniu*

ARTYKUŁ 140.

Gdy Osoba własney Woli pozbawiona, niema ani Małżonka, ani Oyca i Matki, równie gdy Ciż znayduią się w przypadku wyłączenia od Opieki, albo prawnego wymówienia się mianowany będzie Opiekón przez Radę familiyną lub Opiekóńczą podług prawideł przepisanych *Oddziału IVgo Działu I. i VIIIgo Tytułu o Małoletności, Opiece nad Małoletniemi i Usamowolnieniu.*

ARTYKUŁ 141.

Dział IIgi IIIci i IVty Tytułu Igo stósuią się i do Opieki nad pozbawionym własney Woli.

ARTYKUŁ 142.

Nikt, oprócz Małżonków, wstępnych i zstępnych obowiązanym nieiest dłużey, iak lat 10 sprawować Opieki nad pozbawionym własney Woli, po upłynieniu tego czasu może żądać Opiekón główny i Opiekón przydany, aby kto inny w mieysce iego był mianowany, i powinien to otrzymać.

ARTYKUŁ 143.

Pozbawiony własney Woli porównanym iest z Małoletnim co do Osoby i maiątku swego, nieiest iednak mocen zawierać związków Małżeńskich, ani maiątkiem swoim przez testament rozporządzać.

Prawa o *Opiece nad Małoletnemi* stósuią się i do Opiek nad pozbawionemi własney Woli, z wyiątkami co

do pozbawionych własney Woli, w skutek kary Sądowey, które przez prawo są postanowione.

ARTYKUŁ 144.

Przychody pozbawionego własney Woli, z powodu niedołężności, pomieszania zmysłów, luk szaleństwa powinny bydź szczególniey na osłodzenie losu i przyśpieszenie wyleczenia iego obracane. — Rada familiyna stósownie do rodzaiu choroby i stanu maiątku iego będzie mogła postanowić, czyli ma bydź w prywatnym mieszkaniu opatrywany, czyli też do domu zdrowia, albo nawet do Szpitala przeniesiony.

ARTYKUŁ 145.

Gdy Osoba własney Woli pozbawiona ma iedno lub więcey dzieci pełnoletnich, Rada familiyna postanowić

może względem sposobu zarządzania maiątkiem, może takowy zarząd pomiędzy dziećmi podzielić, a nawet im pewny udział maiątku zadatkowy na przyszły spadek uchwalić, również gdy dziecię osoby własney Woli pozbawioney ma weyść w związki Małżeńskie, oznaczenie posagu, albo ilości zadatkowey na przyszły udział spadkowy, iako też i inne Małżeńskie umowy zależeć będą od uznania w tey mierze Rady familiyney.

Uchwały w tych przedmiotach w ten czas dopiero wykonane będą, gdy przez Trybunał po wysłuchaniu wniosków Prokuratora potwierdzone zostaną.

ARTYKUŁ 146.

Pozbawienie własney Woli, oraz ograniczenie w czynnościach cywilnych

stósownie do *Art*: 129 przez przydanie Doradzcy Sądowego ustaie, z ustaniem przyczyn, które do niego powodem były.

ARTYKUŁ 147.

Gdy uznane było z przyczyny niedołężności, pomieszania zmysłów, lub szaleństwa, zniesienie zawyrokowaném tylko bydź może przy zachowaniu formalnośei do otrzymania Wyroku pozbawienie własney Woli postanawiaiącego, przepisanych, iednak i sam pozbawiony własney woli albo Doradzcę Sądowego wyznaczonego maiący, mocen iest domagać się takowego zniesienia, a Trybunał może przedsięwziąść badanie, oraz dalsze postępowanie, chociażby zdanie Rady familiyney było przeciw przywróceniu własney woli.

Pozbawiony Woli, albo Doradzce Sądowego maiący, niemoże się wrócić do używania praw swoich aż po Wyroku zniesienia.

ARTYKUŁ 148.

Pozbawienie własney Woli w skutek kary Sądowey ustaie samem przez się prawem przez wycierpienie kary lub ułaskawienie.

ARTYKUŁ 149.

Żaden Wyrok w przedmiocie tyczącym się pozbawienia własney Woli, albo mianowania Doradzcy niemoże bydź wydanym badź w Iwszey Instancyi, badź w Appellacyi, iak tylko po wysłuchaniu wniosków Prokuratora.

DZIAŁ IIgi.

O doradzcy Sądowym.

ARTYKUŁ 150.

Marnotrawnemu zabroniono bydź może, ażeby bez assystencyi Doradzcy przez Sąd wyznaczonego w Sądach iako Strona niestawał, układów poiednawczych niezawierał, długów niezaciągał, kapitałów nawet ruchomych nieodbierał i z odebranych niekwitował, dóbr nieruchomych, lub kapitałów hipotekowanych niezbywał, ani hipoteką nieobciążał.

ARTYKUŁ 151.

Zabronienie działań bez assystencyi

Doradzcy, przez tych samych żądane bydź może, którzy podług *Art*: 122 maią prawo domagać się pozbawienia kogo własney woli, a takowe ich żądanie tymże samym sposobem roztrząsane, i sądzone bydź powinno.

Również zabronienie takowe tylko przy zachowaniu takichże samych formalności, zniesione bydź może.

TYTUŁ IIIci.

O *zastósowaniu ninieyszego Prawa.*

ARTYKUŁ 152.

Tytuły X. i XI. Księgi pierwszey Kodexu Cywilnego z dniem ogłoszenia

ninieyszego Prawa przestaną bydź obowięzniącemi.

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo od dnia pierwszego Miesiąca Października, Tysiąc ośmset dwudziestego szóstego roku obowięzuiące uważana i od kogo należy dopełnianą była. — Dla podania zaś do powszechney wiadomości, umieścić ią w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Naszem Senatu w Krakowie dnia siódmego Kwietnia, Tysiąc ośmset dwudziestego szóstego roku.

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr: Jen: Sen:

(L. S.)

Dzień ogłoszenia iest pierwszy Miesiąca Października Tysiąc ośmset dwudziestego szóstego r.

Nowakowski Sekr: Exp: Sen:

Nro 4209. 4210. 4211. *D. G.*

MY PREZES I SENATOROWIE

WOLNEGO MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Uwiadomieni, iż Trzy Nayjaśnieysze Protegujące Kray ten Dwory chcąc, ażeby Akademia Krakowska była jak nayprędzey wedle zastrzeżenia objętego Art: 15 Traktatu Dodatkowego w Wiedniu dnia 21 Kwietnia (3 Maja) 1815 r. zawartego postawioną na stopniu rozwinięcia stósownym do Ich życzeń, a następnie dozwolonem zostało Mieszkańcom Ościennych Prowincyy Polskich udawać się na Nauki

do teyże Akademii, wskazać raczyli środki do tego prowadzące w zatwierdzonych przez Nich Zasadach, mających służyć za podstawę do przyszłego rozwinięcia i ułożenia Statutu dla Uniwersytetu Krakowskiego, tudzież że wolą Tychże Nayjaśnieyszych Dworów jest, ażeby Zasady te należnie ogłoszonemi i za obowięzujące, od każdego kogo to dotyczeć może uważanemi były, zachowując dotychczasowe Rozporządzenia (o ile nie sprzeciwiają się rzeczonym zasadom) w swoiey mocy, aż do dalszego onych rozwinięcia, podajemy je do powszechney Mieszkańców Wolnego Miasta Krakowa i jego Okręgu wiadomości w następującey osnowie:

TYTUŁ I.

O Organizacyi Uniwersytetu Krakowskiego, pod względem Administracyinym i Policyinym.

ARTYKUŁ I.

Obowiązki odnoszące się do Administracyi Policyi i Karności Uniwersytetu Krakowskiego, będą odłączonemi od Obowiązków mających za Cel nauczanie. Pierwsze z nich wykonywać będzie Kurator Jeneralny Instytutów Naukowych przez siebie i Inspektorów pod Jego rozkazami będących. — Drugie wykonywać będzie Rektor i Professorowie.

ARTYKUŁ 2.

Kuratora Jeneralnego mianują Trzy Nayjaśnieysze, Miasto Kraków Pretegujące Dwory.

Inspektorów mianuje Rząd na przedstawienie Kuratora Jeneralnego. — Rząd także mianuje Rektora i Professorów.

ARTYKUŁ 3.

Do pomocy Kuratorowi Jeneralnemu dodana będzie pewna liczba Assessorów, wybranych z pomiędzy Professorów wysłużonych lub innych Osób, które jakowe znakomite przysługi Instrukcyi Publiczney poczyniły. Assessorowie Ci pod przewództwem i kierunkiem Kuratora Jeneralnego, składać będą Kommitet Nadzoru i Karności, zastąpić mający Wielką

Radę Uniwersytetu w tém, co się dotycze utrzymania porządku Publicznego, a Senat Akademicki w tém, co się dotycze Nauczania. Członków takowy Komitet składać mających Rząd mianuje.

ARTYKUŁ 4.

Atrybucye szczególne, tudzież obowiązki Urzędników trudniących się Administracyą Policyą, i karnością Instytutów Naukowych, zależą

1) Na utrzymowanie pomiędzy Młodzieżą uczęszczającą do tych Instytutów Ducha Religii, zamiłowania Nauk, czystość obyczajów, tudzież podległości i uszanowania Nauczycielom winnego.

2) Na ścisłem czuwaniu, ażeby się pomiędzy Młodzieżą uczęszczającą bądź do Uniwersytetu bądź do innych

Szkół, nietworzyły żadne związki szczególne i tajemne, tudzież ażeby nienależeli do żadnych jakich bądź Stowarzyszeń w Zagraniczu' tworzyć się mogących.

3) Na przestrzeganiu ażeby Professorowie nieodbiegali w niczém oddać się im mających Instrukcyi, ni też od systematu nauczania przez Rząd przyjętego, a odpowiadającego Widokom Trzech Nayjaśnieyszych Protegujących Dworów.

4) Na nadzorowanie Administracyi Dochodów Instytutów Naukowych.

5) Na pilnowaniu w ogólności ścisłego wykonania Ustaw i Rozporządzeń mających za cel Edukacyą i Oświecenie publiczne. W razie potrzeby In-

spektor zesłanym lub jeden z Assessorów Delegowanym bydź może dla przedsiewzięcia wszelkich badań, sprawdzania doniesień lub odbywania Kommissyi na gruncie.

ARTYKUŁ 5.

Nauczycieli Szkół Parafialnych bądź Wieyskich przedstawiać i examinować będzie Kurator Jeneralny.

ARTYKUŁ 6.

Cenzura tak pod względem politycznym jak pod względem Naukowym odbywać się będzie pod kierunkiem Kuratora Jeneralnego. Będzie wydanym Urządzenie wskazujące pewne w tey mierze Zasady, i to ma bydź poddanem pod zatwierdzenie Trzech Dworów.

ARTYKUŁ 7.

Kurator Jeneralny podobnie jak Urzędnicy pod rozkazami Jego działający znosić się będą z Władzami Policyi Administracyiney, które Im niebędą mogły odmówić pomocy, ilekroćby takowey żądali.

ARTYKUŁ 8.

Pod kierunkiem Kuratora Jeneralnego będzie zaradzono, ażeby Młodzieńcy uczęszczający tak do Uniwersytetu jak do Liceum zamieszkiwali jedynie u Osób używających dobrey reputacyi, i mogących za nich zaręczyć. Osoby takie będą tym celem uzyskiwać pozwolenia Policyi Administracyiney, która z swey strony czuwać będzie nad Młodzieżą postępującą niezgodnie z ogólnemi Urządzeniami.

ARTYKUŁ 9.

Urzędnicy Administracyi Policyi i Karności Instytutów Naukowych będą płatnemi z Skarbu Krajowego.

TYTUŁ II.

O Organizacyi Uniwersytetu pod względem Nauczania.

ARTYKUŁ 10.

Będzie przy Akademii Krakowskiey Rektor i Professorowie do różnych Wydziałów; przy Lyceum zaś Rektor, tudzież Nauczyciele i Metrowie do rozmaitych części nauczania.

ARTYKUŁ 11.

Wszyscy będą płatnemi z Skarbu Krajowego. — Opłaty tak od Uczniów Uniwersytetu jakoteż Lycealnych wpływać będą do Kass Publicznych.

ARTYKUŁ 12.

Każdy Professor bądź Nauczyciel przy Akademii bądź przy Lyceum obowiązanym będzie na Miesiąc przynaymniey przed otwarciem rocznego Kursu swojego podać pod zatwierdzenie Kuratora Jeneralnego przez ręce Rektora Programma Lekcyi mających bydź dawanemi w ciągu roku szkolnego. — i w niem wyrazić Zasady, wedle których postępować zakłada sobie, i Autorów których wykładać zamyśla. — Programmata te będą udzielonemi Konserwatorom.

ARTYKUŁ 13.

Kurator Jeneralny odebrawszy potrzebne dowody od Rektora Akademii i od Rektora Lycei, poda każdego roku Senatowi Rządzącemu Obraz prac wszelkich Zakładów Szkolnych w ciągu roku odbytych. Obraz ten obeymować ma wiadomości szczegółowe co do obecnego Stanu tych Zakładów, Liczby Professrrów i Nauczycieli równie jak Uczniów i Wychowańców, a nakoniec co do sprawowania się jednych i drugich równie jak co do postępów uczynionych we wszystkich częściach nauczania. Obraz ten będzie podanym Zgromadzeniu Reprezentantów, a uwagi do których czynienia dałby powód bądź temuż Zgromadzeniu, bądź Senatowi, będą Kuratorowi Jeneralnemu przesyłanemi.

Oprócz takiego rocznego Obrazu, Kurator Jeneralny przedstawiać będzie co trzy Miesiące Senatowi Rządzącemu krótki wykład swoich czynności i postanowień wydanych, ażeby Senat był w możności czynienia w nich Odmian lub modyfikacyi, jakieby za przyzwoite osądził.

ARTYKUŁ 14.

Ponieważ bezpośrednie Czuwanie nad rozmaitemi Gałęziami Nauczania, tudzież nad Professorami i Uczniami Akademii, niemniey utrzymowanie porządku w pracach Akademickich wymagając z strony Rektora ciągłey uwagi, zaymować mu będą naywiększą część czasu, niebędzie więc mógł mieć Katedry Professora zwyczaynego jakieybądź umiejętności.

ARTYKUŁ 15.

Wszelkie skargi przeciw Rektorowi Akademii, odnoszące się do sprawowania obowiązków Jego, będą podawanemi do Senatu. — Odnoszące się zaś do samego tylko nauczania, Senat odsyłać będzie do Kuratora Jeneralnego, który z pomocą Assessorów swoich, a co do Nauk Teologicznych i Moralnych łącznie z X. Biskupem, wysłuchawszy Strony, rzecz ostatecznie rozstrzygnie. Gdyby Rektor był oskarżonym o zrządzenie jakowych nieprzyjemnych wypadków, czylito przez niedonoszenie o doszłych do jego wiadomości czynach nieposłuszeństwa Ustawom, czy też przez pobłażanie tajemnym pomiędzy Uczniami Stowarzyszeniom, — oskarżenie winno będzie bydź wniesionem do Senatu, który rozpoznawszy dowody

Sam w tey mierze orzecze, tymczasowe lub ciągłe Zastępstwo urządzi, i obwinionego pod właściwy Sąd odda.

ARTYKUŁ 16.

Każdy Professor Akademii bądź Nauczyciel Licealny wykraczający przeciw włożonym nań obowiązkom, za pierwszą razą będzie od Rektora napomnianym. Gdyby zaś na powtórne zasłużył napomnienie i to było bezskutecznem, lub też gdyby popełnił występek pociągający za sobą karę skassowania, będzie o tem zdana sprawa Kuratorowi Jeneralnemu, który rzecz wybadawszy, przedstawi Senatowi potrzebę orzeczenia tey kary, jeżeli tego okoliczności wymagać będą.

ARTYKUŁ 17.

Co się dotycze występków przeciw publicznemu porządkowi, lub też zbrodni popełnionych, bądźto przeciw Rządowi, bądź przeciw prywatnym, każdy Urzędnik w Ogólności, czy to do Akademii, czy do Lyceum przywiązany, przed Sądami Właściwemi odpowiadać za nie powinien.

ARTYKUŁ 18.

Każdy Professor bądź Nauczyciel będący na Etacie i od Rządu płatny, winien poświęcać się wyłącznie pracom, jakich Zawód jego wymaga. Żaden przeto Professor ani Nauczyciel płatny nie będzie mógł bydź powoływanym do żadnego publicznego Urzędu, ani też bydź Adwokatem przy Trybu-

nałach. Gdy Professor lub Nauczyciel życzył sobie zostać Reprezentantem Gminy Mieyskiey, bądź Okręgowey, będzie winien przed udaniem się do Zgromadzeń Gminnych otrzymać na to od Senatu pozwolenie, a to pod utratą Katedry swojey.— Jeżeliby zaś obranym został, Katedra jego będzie za wakującą ogłoszoną i zastępca wyznaczonym. Obowiązek ten żądania zezwolenia Senatu, nierozciąga się jednakże do tych, którzyby z mocy Artykułu 11. Konstytucyi byli delegowanemi od Akademi na Zgromadzenie Reprezentantów. Że pierwszy Senator dożywotni z grona Akademii wzięty wybranym był przez Nayjaśnieyszych Protektorów z pomiędzy Professorów wysłużonych— stanowi się: iż gdyby w przyszłości Professor czynny został dożywotnim Senatorem z mocy Art.

5go Konstytucyi mianowanym. Katedra jego będzie za wakującą ogłoszona. Lecz jeżeli z mocy tegóż samego Artykułu Professor czynny mianowanym zostanie Senatorem czasowym, winien będzie przedstawić za siebie Zastępcę, który jeżeli potwierdzenie Senatu uzyska, będzie mógł przez ten rok pełnić obowiązki do Katedry przywiązane. Ta niemożność połączania Obowiązków Professora z innemi do publicznych Urzędów przywiązanemi, rozciąga się do wszystkich innych Osób bądź to do Administracyi bądź do nauczania, czy to w Akademii czy w Lyceum użytych. Artykuł ninieyszy wniydzie w wykonanie natychmiast po ogłoszeniu ninieyszego Statutu.

ARTYKUŁ 19.

Nie będzie wolno bez szczególnego

upoważnienia Senatu łączyć dwóch Katedr razem.

ARTYKUŁ 20.

Każdy Professor bądź Nauczyciel winien z obowiązać się do wiernego pełnienia powinności powołania swojego przysięgą, przed Prezesem Senatu wykonać się mającą,— którą własnoręcznie przepisać i podpisać ma. Przysięgi tey będzie następująca osnowa: „Ja podpisany NN. „przyjąwszy dobrowolnie Obowiązki Na„uczyciela Publicznego przysięgam i przy„rzekam, iż się do pełnienia ich szczerze „i wszelkiemi siłami przykładać będę, „tudzież że pracując nad udoskonaleniem „siebie samego w umiejętności którey mam „nauczać, wszelkie moje usiłowania obró„cę ku temu, ażeby Uczniowie moi jak

„ naywiększy postęp w niey zrobili. Przy-
„ sięgam i przyrzekam nadto, iż w ciągu
„ nauczania mającego za Cel rozwijanie
„ Władz umysłowych Uczniów moich;
„ przyłożę naytroskliwszego starania do
„ wpajania im zasad Religii i Moralności
„ Chrześciańskiey, miłości i posłuszeństwa
„ względem Rządu ich Kraju, tudzież u-
„ szanowania dla istnących Ustaw towa-
„ rzyskich. Mając Uczniom moim słu-
„ żyć za przewodnika w drodze prawdy,
„ starać się będę równie w dawanych im
„ Lekcyach, jako też i w potocznych z
„ niemi rozmowach unikać pilnie tego
„ wszystkiego, coby mogło zbyt wcześnie
„ młode ich umysły zwracać ku Teoryom
„ Politycznym, których rozważanie i zastó-
„ sowywanie z natury rzeczy niemoże bydź
„ właściwem ich wiekowi; lecz owszem
„ wpajać w ich umysły i utwierdzać za-

„sady nayzdólnieysze do odwrócenia ich „od niebezpiecznych Maxym mających za „Cel wywrócenie społecznego porządku. „Tak mi Boże dopomoż.„

Rektor wykona stosowną przysięgę przed Prezesem Senatu na Rotę, jaką mu Senat późniey przepisze.

ARTYKUŁ 21.

Kurator Jeneralny ułoży i pod zatwierdzenie Senatu podda Projekt przepisów Karności dla rozmaitych Instytutów Edukacyjnych i Naukowych istniejących tak w Mieście Krakowie jak i Okręgu. — Ustawa ta uzyskawszy zatwierdzenie Rządu, będzie prawidłem dla wszystkich Przełożonych w tychże Instytutach.

ARTYKUŁ 22.

Prawo karności co do wykroczeń popeł-

nionych przez Uczniów bądź Akademii, bądz Lycealnych bądź innych Szkół *intra Muros*, należy do Kuratora Jeneralnego. Jeżeli wykroczenie popełnionem zostało przeciw Mieszkańcowi nie należącemu do pocztu Uczniów ani Wychowańców, obrażonemu wolno będzie użalić się czy to Kuratorowi Jeneralnemu jako pierwszey Władzy Akademickiey, czy też właściwemu Sędziemu, w razie, jeżeli oskarżony ma wiek do odpowiadania przed Trybunałami przyzwoity. Uczeń dopuszczający się występku lub zamieszania *extra Muros*, będzie mógł bydź od Policyi przytrzymanym i stawionym jak każdy inny mieszkaniec Kraju przed Sądem Poprawczym lub Kryminalnym wedle rodzaju wykroczenia. Toż samo rozumie się o każdem cięžkiem przestępstwie popełnionem *intra Muros* przez Ucznia. — Kurator Je-

neralny Obowiązanym jest wydać winowaycę w ręce sprawiedliwości.

ARTYKUŁ 23.

Kurator Jeneralny rozważywszy pilnie Interessa i potrzeby Instytutów Naukowych, przedsięweźmie środki, ażeby bliższe Czuwanie nad Obyczajami i sprawowaniem się Młodzieży było poruczone Osobom Stanu Duchownego, których wybór z jak naytroskliwszą starannością uskutecznionym bydź będzie winien, a które powinny mieć nadaną sobie Osobistą powagę istotnie do osiągnienia zamiaru tak ważnego potrzebną. Zaradzać podobnież ile możności Kurator będzie, ażeby Lekcye w niższych Klassach dawane bywały przez Nauczycieli Stanu Duchownego.

ARTYKUŁ 24.

Fakultet Teologiczny Obrządku Katolickiego zostawać będzie pod Nadzorem i bezpośrednim kierunkiem X. Biskupa Krakowskiego, tak co do Naukowości, jako też co do sprawowania się Moralnego równie Professorów jak Uczniów, nie nadwerężając jednakże powagi Kuratora Jeneralnego.— X. Biskup będzie mógł przybrać sobie do pomocy w Obowiązkach jednego lub dwóch Członków z Stanu Duchownego.— Do X. Biskupa (który winien porozumiewać się z Kuratorem Jeneralnym, i zdawać Rządowi Sprawę z swojego zawiadywania) należeć będzie oznaczenie mieysc, w których Kursa Teologiczne odbywać się mają, tudzież wyznaczanie równie Professorom jak Uczniom tego Wydziału Mieszkań oddzielnych od Mieszkań innych Uczniów,

i właściwiey ich przeznaczeniu odpowiadających. Professorów Teologii płacić będzie i mianować Rząd z podwóyney Listy od X. Biskupa przedstawić się mającéy.— Jeżeliby środki karności jakich X. Biskup mocen jest użyć były niedostatecznemi do zwrócenia Profossora Teologii do Obowiązku, natenczas porozumienie się z Kuratorem Jeneralnym dla wskazania Rządowi potrzeby skassowania.— X. Biskup urządzi sposób odbywania Examinów, niemi kierować będzie i osatecznie orzekać względem zdolności Kandydatów ubiegających się do osiągnienia rozmaitych Stopniów tego Fakultetu. Rząd po zasiągnieniu zdania X. Biskupa oznaczy ilość płacy roczney Professorom Teologii na tey zasadzie, iż płaca Professora Teologii niepowinna bydź niższą od płacy Professorów innych Fa-

kultetów, włączając jednakże w ten Rachunek Prebendy, lub innego rodzaju dochody Kościelne, jakieby rzeczony Professor Teologii posiadał.

TYTUŁ III.

Ogólne Rozporządzenia.

ARTYKUŁ 25.

Każdy z Konserwatorów mianuje swojego Zastępcę, wybierając Go ile to będzie bydź mogło z pomiędzy Członków Akademii niebędących obowiązanemi do Kursów rocznych, i odwołać go dowolnie może. — Konserwatorowie Akademii winni bydź zawiadamianemi przynaymniey co pół roku tak przez swoich

Zastępców jako też i Kuratora Jeneralnego o rzeczywistym stanie wszelkich Instytutów Naukowych, i o wszystkiem co się tycze postępu w nauczaniu. Nadto w ważnieyszych zdarzeniach szczegółowy Rapport każdemu z Konserwatorów zdanym bydź powinien,

ARTYKUŁ 26.

Z Funduszu 9,600 Złp. corocznie na kupno Xiążek przeznaczonego będzie assygnowane po 1,000 Złp. dla każdego Fakultetu. Pozostające zaś 5,600 Złp. oddanemi zostaną pod zarządzenie Kuratora Jeneralnego, któremu zostawiony jest wybór dzieł nabywać się mających po zasiągnieniu zdania Rektora, Dziekanów Fakultetów i Bibliotekarza. Każdy wydawca xiążki drukowaney w Krako-

wie winien złożyć dwa exemplarze dla Biblioteki Akademickiey.

ARTYKUŁ 27.

Zawiadywanie Funduszami i własnością Akademii równie jak innych Instytutów Naukowych zostaje pod pieczą Rządu; Rozporządzenie zaś szczegółowe przychodami tych różnych Instytutów zostawione jest Kuratorowi Jeneralnemu z pomocą Assessorów. — On stanowi corocznie o rozkładzie summ na Budgecie umieszczonych, jak skoro Zgromadzenie Reprezentantów orzecze, jak wiele na Wydział Oświecenia Publicznego odkazuje. Kurator Jeneralny z pomocą Assessorów swoich stanowić podobnież będzie o użyciu przychodów nadzwyczaynych Etatem nieobjętych; jako to: z opłat za otrzymanie stopniów Akademickich, świa-

dectwa Uczniom wydawane, najem mieszkań w domach Akademickich i t. p. Summa z tych przychodów po sprawdzeniu rachunków wykazana, będzie mogła bydź użytą na wynagradzanie znakomitych przysług w zawodzie Nauczycielskim czynionych, na zasilanie mniey zamożnych Instytutów Naukowych, wspieranie ubogich Uczniów odznaczających się dobremi obyczajami i zdatnością, a nakoniec na pomnożenie funduszów Wydziału Oświecenia Publicznego. O rozkładzie funduszów Budgetem okazanych i użyciu przychodów wyżey wspomnionych stanowić będzie Kurator Jeneralny z pomocą swoich Assessorów, po wysłuchaniu zdania Rektora i Dziekanów wszystkich Wydziałów. Postanowienia te będą bezzwłocznie udzielonemi Senatowi Rządzącemu z wyłuszczeniem usprawiedliwiających je

powodów. Roczny także ogólny rachunek będzie zdawanym Senatowi przez Kuratora Jeneralnego, który go przedstawi Izbie Reprezentantów.

ARTYKUŁ 28.

Komitet mianowany *ad hoc* zatrudni się przeyrzeniem tak Książek Elementarnych w Szkołach i Lyceum używanych, jakoteż dzieł służących do Kursów Akademickich.

Zalecamy oraz i rozkazujemy, ażeby każdy, kogo ninieysze zasady dotyczeć mogą, one za obowięzujące uważał, i do nich stósować się niezaniedbywał.

Działo się na Posiedzeniu Naszém dnia dwudziestego dziewiątego Września

tysiącznego ośmsetnego dwudziestego szóstego roku.

WODZICKI

Mieroszewski Sekr: Jlny Sen:

(L. S.)

Nowakowski Sekr: Exp: Sen: